

USTAWA

z dnia

Prawo gazowe¹⁾²⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady i warunki dostarczania gazu ziemnego, przyłączania do sieci, sprzedaży gazu ziemnego oraz zmiany sprzedawcy;
- 2) zasady i warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie przesyłania, dystrybucji, sprzedaży gazu ziemnego, magazynowania, skraplania gazu ziemnego oraz regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;
- 3) zasady wyznaczania oraz funkcjonowania operatorów systemów gazowych;
- 4) działania planistyczne w sektorze gazu ziemnego;
- 5) działania zapewniające bezpieczeństwo dostarczania gazu ziemnego do odbiorców chronionych oraz zasady postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego;
- 6) politykę energetyczną państwa w sektorze gazu ziemnego;
- 7) zasady kształtowania taryf dla gazu ziemnego.

2. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.

3. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) wydobywania kopalin ze złóż oraz bezzbiornikowego magazynowania gazu ziemnego w zakresie uregulowanym ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981);
- 2) sprzedaży gazu ziemnego dostarczanego z pominięciem systemu gazowego.

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 2003/55/WE (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, str. 94).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawę z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym i ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) bezpieczeństwo – bezpieczeństwo dostarczania gazu ziemnego oraz bezpieczeństwo techniczne;
- 2) bezpieczeństwo dostarczania gazu ziemnego - stan umożliwiający bieżące pokrycie zapotrzebowania odbiorców na gaz ziemny, w określonej wielkości i czasie, w stopniu umożliwiającym prawidłowe i niezakłócone funkcjonowanie gospodarki;
- 3) bezpieczeństwo techniczne - stan zapewniający prawidłowe funkcjonowanie infrastruktury gazowej służącej do pokrycia bieżącego i prognozowanego zapotrzebowania na gaz ziemny;
- 4) bilansowanie systemu - działalność wykonywaną przez operatora systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego w związku ze świadczeniem usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego, polegającą na równoważeniu ilości gazu ziemnego wprowadzanego do systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego z ilością gazu ziemnego odebranego z tego systemu;
- 5) biogaz rolniczy – biogaz rolniczy w rozumieniu ustawy z dniao odnawialnych źródłach energii (Dz. U. Nr....., poz.);
- 6) dystrybucja - transport gazu ziemnego lokalnymi sieciami gazociągów w celu dostarczania go odbiorcom, z wyłączeniem sprzedaży;
- 7) gaz ziemny - gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, we wszystkich stadiach skupienia, w tym skroplony gaz ziemny (LNG), sprężony gaz ziemny (CNG) oraz gaz pochodzący z odmetanowania kopalń, ze składowisk odpadów oraz z przeróbki węgla kamiennego, a także biogaz rolniczy dostarczany odbiorcom za pomocą systemu gazowego, sieci gazociągów kopalnianych oraz gazociągów bezpośrednich;
- 8) gazociąg bezpośredni - gazociąg, który został zbudowany w celu bezpośredniego dostarczania gazu ziemnego do instalacji odbiorcy z pominięciem systemu gazowego;
- 9) gazociąg równoległy – gazociąg, który został zbudowany wzdłuż istniejącego gazociągu, którego funkcje mogą być realizowane za pomocą istniejącego gazociągu;
- 10) gmina - gminy oraz związki i porozumienia międzygminne w zakresie uregulowanym ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.³⁾);

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281.

- 11) instalacja magazynowa - instalację używaną do magazynowania gazu ziemnego, w tym bezzbiornikowy magazyn gazu ziemnego oraz pojemności magazynowe gazociągów, włącznie z częścią instalacji skraplania gazu ziemnego lub instalacji regazyfikacji gazu ziemnego używaną do jego magazynowania, z wyłączeniem tej części instalacji, która jest wykorzystywana do regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, instalacji służącej do wytwarzania biogazu rolniczego, instalacji wykorzystywanej przy wydobyciu gazu ziemnego, połączonej bezpośrednio z siecią gazociągów kopalnianych oraz instalacji służącej wyłącznie do realizacji zadań operatora systemu przesyłowego;
- 12) instalacja regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego - terminal przyłączony do sieci przesyłowej, przeznaczony do przywozu, wyładunku i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego wraz z instalacjami pomocniczymi i zbiornikami magazynowymi wykorzystywanymi w procesie regazyfikacji i dostarczania gazu ziemnego do systemu przesyłowego, z wyłączeniem części terminalu służącej wyłącznie do magazynowania gazu ziemnego;
- 13) instalacja skraplania gazu ziemnego – terminal przyłączony do sieci przesyłowej, przeznaczony do skraplania gazu ziemnego, z wyłączeniem części terminalu służącej wyłącznie do magazynowania gazu ziemnego;
- 14) koszty uzasadnione - koszty niezbędne do wykonania zobowiązań powstałych w związku z prowadzoną przez przedsiębiorstwo gazownicze działalnością gospodarczą w zakresie wydobywania, przesyłania, dystrybucji, sprzedaży, magazynowania, skraplania gazu ziemnego, regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego oraz przyjmowane przez przedsiębiorstwo gazownicze do kalkulacji cen i stawek opłat ustalanych w taryfie w sposób ekonomicznie uzasadniony, z zachowaniem należytej staranności zmierzającej do ochrony interesów odbiorców; koszty uzasadnione nie są kosztami uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów podatkowych;
- 15) metodologia – sposób obliczania, przez przedsiębiorstwo gazownicze, ceny sprzedawanego gazu ziemnego, zatwierdzany przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki;
- 16) moc odbioru – maksymalną ilość gazu ziemnego, którą odbiorca lub użytkownik systemu może odebrać w ciągu jednej godziny z instalacji magazynowej;
- 17) moc zatłaczania – maksymalną ilość gazu ziemnego, którą odbiorca lub użytkownik systemu może przekazać do zatłoczenia w ciągu jednej godziny do instalacji magazynowej;
- 18) nielegalne pobieranie gazu ziemnego - pobieranie gazu ziemnego bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowego lub poprzez ingerencję

w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie wyników pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowy;

- 19) odbiorca – odbiorcę hurtowego lub odbiorcę końcowego oraz przedsiębiorstwo gazownicze dokonujące zakupu gazu ziemnego;
- 20) odbiorca w gospodarstwie domowym - odbiorcę końcowego dokonującego zakupu gazu ziemnego wyłącznie w celu jego zużycia w gospodarstwie domowym;
- 21) odbiorca hurtowy – podmiot inny, niż operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego, dokonujący zakupu gazu ziemnego w celu jego odsprzedaży;
- 22) odbiorca końcowy - odbiorcę dokonującego zakupu gazu ziemnego na własny użytek;
- 23) odbiorca wrażliwy – odbiorcę w gospodarstwie domowym:
 - a) któremu przyznano zasiłek stały lub zasiłek okresowy albo będący członkiem rodziny, której przyznano zasiłek okresowy – na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.⁴⁾) oraz
 - b) posiadający zawartą z przedsiębiorstwem gazowniczym umowę sprzedaży gazu ziemnego i zamieszkujący w miejscu jego dostarczania;
- 24) operator systemu dystrybucyjnego - przedsiębiorstwo gazownicze zajmujące się dystrybucją gazu ziemnego, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty i niezbędną rozbudowę sieci dystrybucyjnej, połączeń z innymi systemami gazowymi oraz połączeń z systemami gazowymi innych krajów, a także za zapewnienie długoterminowej zdolności systemu do zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie dystrybucji gazu ziemnego;
- 25) operator - operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego, lub operatora systemu magazynowania, lub operatora systemu skraplania, lub operatora systemu regazyfikacji, lub operatora systemów połączonych;
- 26) operator systemu magazynowania - przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie magazynowania gazu ziemnego, odpowiedzialne za funkcjonowanie systemu magazynowania;
- 27) operator systemu połączonego - przedsiębiorstwo gazownicze zarządzające systemami połączonymi, w tym systemem przesyłowym, dystrybucyjnym, magazynowania, skraplania lub regazyfikacji;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 65, poz. 554, Nr 157, poz. 1241, Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427 oraz z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

- 28) operator systemu przesyłowego - przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania gazu ziemnego, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie przesyłowym, bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tego systemu, eksploatację, konserwację, remonty i niezbędną rozbudowę sieci przesyłowej, połączeń z innymi systemami gazowymi oraz połączeń z systemami gazowymi innych krajów, w tym połączeń wzajemnych, a także za zapewnienie długoterminowej zdolności systemu do zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie transportu gazu ziemnego;
- 29) operator systemu regazyfikacji - przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wyładunku i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, odpowiedzialne za funkcjonowanie systemu regazyfikacji;
- 30) operator systemu skraplania - przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie skraplania gazu ziemnego, odpowiedzialne za funkcjonowanie systemu skraplania;
- 31) pakiet – pojemność czynną instalacji magazynowej, moc załączania oraz moc odbioru, których wielkości oraz wzajemny stosunek są określone w specyfikacjach technicznych instalacji magazynowej, udostępnianych łącznie przez operatora systemu magazynowania;
- 32) pakietowa usługa magazynowania – usługę magazynowania gazu ziemnego polegającą na udostępnieniu odbiorcy lub użytkownikowi systemu określonej ilości pakietów w celu zatłoczenia gazu ziemnego do instalacji magazynowej, korzystania z pojemności instalacji magazynowej na potrzeby przechowywania zatłoczonego gazu ziemnego oraz odbioru gazu ziemnego z instalacji magazynowej;
- 33) planowanie długoterminowe - planowanie zdolności dostarczania gazu ziemnego i zdolności transportowych gazu ziemnego, w okresie co najmniej roku, w celu zaspokojenia zapotrzebowania systemu na gaz ziemny, dywersyfikację źródeł i zabezpieczenia dostarczania gazu ziemnego do odbiorców;
- 34) pojemności magazynowe gazociągów – magazynowanie gazu ziemnego pod ciśnieniem w systemie przesyłowym lub w systemach dystrybucyjnych, z wyłączeniem instalacji przeznaczonych dla operatorów systemów przesyłowych do realizacji ich zadań;
- 35) połączenie wzajemne - gazociąg przesyłowy przebiegający przez granicę państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, wyłącznie w celu połączenia krajowych systemów przesyłowych tych państw;
- 36) przedsiębiorstwo gazownicze - podmiot wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wydobywania, przesyłania, dystrybucji, sprzedaży, magazynowania, skraplania gazu

ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;

- 37) przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo - przedsiębiorstwo gazownicze lub grupę przedsiębiorstw gazowniczych, w których ta sama osoba lub te same osoby są uprawnione, bezpośrednio lub pośrednio, do sprawowania kontroli, a dane przedsiębiorstwo lub grupa przedsiębiorstw wykonuje co najmniej jedną z następujących działalności gospodarczej w zakresie przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania, regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego oraz co najmniej jedną z działalności gospodarczej w zakresie wydobywania lub sprzedaży gazu ziemnego;
- 38) przesyłanie - transport gazu ziemnego za pomocą sieci składającej się głównie z gazociągów wysokociśnieniowych innej, niż sieć gazociągów kopalnianych i innej, niż część wysokociśnieniowych gazociągów używanych w dystrybucji lokalnej gazu ziemnego, w celu dostarczenia go odbiorcom, z wyłączeniem sprzedaży;
- 39) punkt wirtualny - miejsce pomiędzy punktem wejścia do systemu przesyłowego a punktem wyjścia z systemu przesyłowego o niesprecyzowanej fizycznej lokalizacji, w którym może następować sprzedaż gazu ziemnego;
- 40) rozdzielona usługa magazynowania – usługę magazynowania gazu ziemnego polegającą na zatłoczeniu gazu ziemnego do instalacji magazynowej, korzystaniu z pojemności czynnej instalacji magazynowej na potrzeby przechowywania gazu ziemnego lub jego odbioru z tej instalacji, która nie jest pakietową usługą magazynowania;
- 41) ruch sieciowy - sterowanie pracą sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej;
- 42) sieci – sieci przesyłowe lub dystrybucyjne;
- 43) sieć gazociągów kopalnianych - gazociąg lub sieć gazociągów eksploatowanych lub wybudowanych na terenie zakładu wydobywania gazu ziemnego, lub wykorzystywanych do transportu gazu ziemnego z jednego lub większej liczby miejsc wydobywania gazu ziemnego do zakładu oczyszczania i obróbki, do terminalu albo do końcowego przeładunkowego terminalu przybrzeżnego;
- 44) sieć przesyłowa – sieć gazociągów wysokich ciśnień służących do przesyłania gazu ziemnego, z wyłączeniem sieci dystrybucyjnej oraz sieci gazociągów kopalnianych i gazociągów bezpośrednich;
- 45) sieć dystrybucyjna – sieć gazociągów wysokich, średnich i niskich ciśnień, służącą do dystrybucji gazu ziemnego, z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i gazociągów bezpośrednich;
- 46) subsydiowanie skrośne - pokrywanie kosztów jednego rodzaju wykonywanej działalności gospodarczej lub kosztów dotyczących jednej grupy odbiorców lub użytkowników

- systemu przychodami pochodzącymi z innego rodzaju wykonywanej działalności gospodarczej lub od innej grupy odbiorców lub użytkowników systemu;
- 47) system dystrybucyjny - sieci dystrybucyjne oraz urządzenia niezbędne do zapewnienia dostępu do tych sieci, za których ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu dystrybucyjnego;
- 48) system gazowy – system przesyłowy lub system dystrybucyjny, lub system magazynowania, lub system skraplania, lub system regazyfikacji, lub system połączony;
- 49) system magazynowania – instalacje magazynowe, instalacje służące wyłącznie do realizacji zadań operatora systemu przesyłowego, oraz urządzenia niezbędne do zapewnienia dostępu do tych instalacji, za których funkcjonowanie jest odpowiedzialny operator systemu magazynowania;
- 50) system połączony – kilka systemów gazowych połączonych wzajemnie ze sobą, zarządzanych przez operatora systemu połączonego;
- 51) system przesyłowy – sieci przesyłowe, połączenia wzajemne oraz urządzenia niezbędne do zapewnienia dostępu do tych sieci i połączeń, za których ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu przesyłowego;
- 52) system regazyfikacji - instalacje regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego oraz urządzenia niezbędne do zapewnienia dostępu do tych instalacji, za których funkcjonowanie jest odpowiedzialny operator systemu regazyfikacji;
- 53) system skraplania – instalacje skraplania gazu ziemnego oraz urządzenia niezbędne do zapewnienia dostępu do tych instalacji, za których funkcjonowanie jest odpowiedzialny operator systemu skraplania;
- 54) taryfa - zbiór cen i stawek opłat oraz warunków ich stosowania, opracowany przez przedsiębiorstwo gazownicze i wprowadzany jako obowiązujący dla określonych w nim odbiorców lub użytkowników systemu;
- 55) układ pomiarowy - gazomierze i inne urządzenia pomiarowe, a także układy połączeń między nimi, służące do pomiaru ilości gazu ziemnego odebranego lub wprowadzonego do systemu gazowego;
- 56) usługa kompleksowa - usługę świadczoną na podstawie umowy zawierającej postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usługi przesyłania gazu ziemnego lub umowy o świadczenie usług dystrybucji gazu ziemnego, umowy o świadczenie usługi magazynowania gazu ziemnego, umowy o świadczenie usług skraplania gazu ziemnego oraz umowy o świadczenie usług regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;

- 57) użytkownik systemu – zleceniodawcę usług świadczonych przez operatora, także samych operatorów w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do wypełniania ich funkcji związanych ze świadczonymi przez nich usługami;
- 58) zarządzanie ograniczeniami systemowymi – czynności wykonywane przez operatora, w ramach świadczonych usług, w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania systemu gazowego oraz wymaganych parametrów jakościowych gazu ziemnego, w przypadku wystąpienia ograniczeń technicznych lub ograniczeń, wynikających z zawartych umów, w przepustowości tego systemu;
- 59) zdolność systemu gazowego:
- a) maksymalną ciągłą przepustowość systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego, w ramach której operator systemu przesyłowego, lub operator systemu dystrybucyjnego może świadczyć usługi przesyłania, lub dystrybucji,
 - b) maksymalną pojemność magazynową oraz moc zatłaczania i odbioru, w ramach których operator systemu magazynowego może świadczyć usługi magazynowania,
 - c) maksymalne możliwości systemu skraplania oraz systemu regazyfikacji, w ramach których operator systemu skraplania lub operator systemu regazyfikacji może świadczyć usługi skraplania gazu ziemnego, lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;
- 60) zgłoszenie zapotrzebowania - wcześniejsze powiadomienie operatora systemu gazowego przez użytkownika tego systemu o faktycznej ilości gazu ziemnego, którą użytkownik ten zamierza wprowadzić do systemu gazowego lub z niego odebrać.

Art. 3. 1. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu połączonego, zarządzający systemem przesyłowym, jest obowiązany świadczyć usługi przesyłania gazu ziemnego w sposób niedyskryminacyjny, na zasadzie równoprawnego traktowania, oferując usługi ciągłe i przerywane oraz długoterminowe i krótkoterminowe.

2. Świadczenie usług przesyłania gazu ziemnego odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług.

Art. 4. 1. Operator systemu dystrybucyjnego oraz operator systemu połączonego zarządzający systemem dystrybucyjnym jest obowiązany świadczyć usługi dystrybucji gazu ziemnego w sposób niedyskryminacyjny, na zasadzie równoprawnego traktowania, oferując usługi ciągłe i przerywane oraz długoterminowe i krótkoterminowe.

2. Świadczenie usług dystrybucji gazu ziemnego odbywa się na podstawie umowy

o świadczenie tych usług.

Art. 5. 1. Operator systemu magazynowania oraz operator systemu połączonego zarządzający systemem magazynowania, jest obowiązany świadczyć usługi magazynowania gazu ziemnego w sposób niedyskryminacyjny, na zasadzie równoprawnego traktowania oferując usługi ciągłe i przerywane, długoterminowe i krótkoterminowe oraz pakietowe i rozdzielone usługi magazynowania.

2. Świadczenie usług magazynowania gazu ziemnego odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług.

3. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, udostępniają operatorowi systemu przesyłowego część pojemności magazynowej uzasadnionej jego potrzebami wraz z przypisaną do tej pojemności mocą zatłaczania i odbioru gazu ziemnego.

4. Udostępnienie części pojemności magazynowej, o której mowa w ust. 3, następuje na warunkach określonych w umowie, za opłatą ustaloną na podstawie stawek opłat za usługi magazynowania gazu ziemnego zawartych w taryfie operatora systemu magazynowania lub operatora systemu połączonego zarządzającego systemem magazynowania.

5. Operator systemu magazynowania udostępnia pojemności magazynowe, w pierwszej kolejności podmiotom obowiązującym do utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, o których mowa w art. 80, na warunkach określonych w ust. 4.

Art. 6. 1. Operator systemu skraplania, operator systemu regazyfikacji oraz operator systemu połączonego zarządzający systemem skraplania lub regazyfikacji jest obowiązany, stosownie do wykonywanej działalności gospodarczej, świadczyć usługi skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w sposób niedyskryminacyjny, na zasadzie równoprawnego traktowania.

2. Świadczenie usługi skraplania gazu ziemnego oraz usługi regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego odbywa się:

- 1) na podstawie umowy o świadczenie usługi skraplania gazu ziemnego lub umowy o świadczenie usługi regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;
- 2) w sposób ciągły, o ile w umowach, o których mowa w pkt 1, strony nie postanowiły, że usługa ta może być świadczona w sposób przerywany.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do części instalacji skraplania gazu ziemnego oraz części instalacji regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego przeznaczonych do magazynowania gazu ziemnego.

Art. 7. 1. Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie transportu wydobytego gazu ziemnego siecią gazociągów kopalnianych jest obowiązany, przestrzegając zasad bezpieczeństwa, warunków eksploatacji podłączonych złóż, realizacji zawartych umów w zakresie sprzedaży wydobywanego gazu ziemnego oraz uwzględniając dostępną albo możliwą do uzyskania przepustowość sieci gazociągów kopalnianych i wymagania ochrony środowiska, zapewniać odbiorcom lub użytkownikom systemu, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług transportu gazu ziemnego siecią gazociągów kopalnianych do miejsca jego dostarczania, wybranego przez odbiorcę, lub użytkownika systemu, albo przez sprzedawcę.

2. Świadczenie usługi transportu gazu ziemnego siecią gazociągów kopalnianych odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tej usługi.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do tych części sieci gazociągów kopalnianych i instalacji, które są używane do działalności wydobywczej lokalnej na obszarze złoża, z którego jest wydobywany gaz ziemny.

4. Przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie transportu wydobytego gazu ziemnego może odmówić świadczenia usług, o których mowa w ust. 1, jeżeli:

1) występują niezgodności:

- a) parametrów technicznych sieci gazociągów kopalnianych z parametrami technicznymi sieci lub instalacji, które będą przyłączone do sieci gazociągów kopalnianych, lub
- b) parametrów jakościowych transportowanego gazu ziemnego z parametrami jakościowymi gazu ziemnego mającego być przedmiotem usługi transportu gazu ziemnego

- których usunięcie nie jest technicznie lub ekonomicznie uzasadnione, albo

2) świadczenie usług transportu gazu ziemnego:

- a) mogłoby spowodować obniżenie obecnego lub planowanego wydobycia gazu ziemnego lub ropy naftowej, dla potrzeb których wybudowano gazociąg kopalniany, lub
- b) uniemożliwiłoby zaspokojenie uzasadnionych potrzeb właściciela, lub użytkownika sieci gazociągów kopalnianych, lub przedsiębiorcy zajmującego się transportem wydobytego gazu ziemnego w zakresie jego transportu lub uzdatniania.

Art. 8. 1. Świadczenie usług, o których mowa w art. 3 ust.1, w art. 4 ust. 1, w art. 5 ust. 1, w art. 6 ust. 1 oraz w art. 7 ust. 1, nie może obniżać niezawodności dostarczania gazu

ziemnego i jakości dostarczanego gazu ziemnego poniżej poziomu określonego w przepisach odrębnych oraz powodować niekorzystnej zmiany cen lub stawek opłat za dostarczany gaz ziemny i zakresu jego dostarczania odbiorcom przyłączonym do sieci, a także uniemożliwiać wywiązywanie się przez operatorów z obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska.

2. Usługi, o których mowa w art. 3 ust.1, w art. 4 ust. 1, w art. 5 ust. 1, w art. 6 ust. 1, mogą być świadczone wyłącznie przez operatorów wyznaczonych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, zwanego dalej „Prezesem URE”.

Art. 9. 1. Operator lub przedsiębiorca, o którym mowa w art. 7 ust. 1, może odmówić zawarcia umowy, o której mowa w art. 3 ust. 2, w art. 4 ust. 2, w art. 5 ust. 2, w art. 6 ust. 2 pkt 1 oraz w art. 7 ust. 2, w przypadku braku zdolności systemu przesyłowego, systemu dystrybucyjnego, systemu magazynowania, systemu skraplania, systemu regazyfikacji lub sieci gazociągów kopalnianych, a także gdy zawarcie takiej umowy uniemożliwiłoby wypełnianie obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska.

2. W przypadku gdy operator lub przedsiębiorca, o którym mowa w art. 7 ust. 1, odmówi zawarcia umowy, o której mowa w art. 3 ust. 2, w art. 4 ust. 2, w art. 5 ust. 2, w art. 6 ust. 2 pkt 1 oraz w art. 7 ust. 2, jest obowiązany niezwłocznie pisemnie powiadomić Prezesa URE, oraz zainteresowany podmiot, podając uzasadnienie odmowy.

Rozdział 2

Zasady i warunki dostarczania gazu ziemnego, przyłączenia do sieci, sprzedaży gazu ziemnego oraz zmiany sprzedawcy

Art. 10. Dostarczanie gazu ziemnego odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, o którym mowa w art. 11, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania, lub dystrybucji gazu ziemnego i umowy o świadczenie usług magazynowania gazu ziemnego, umowy o świadczenie usług skraplania gazu ziemnego, lub umowy o świadczenie usług regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego.

Art. 11. 1. Przyłączenie podmiotu ubiegającego się o przyłączenie do sieci, odbywa się na podstawie umowy o przyłączenie zawieranej pomiędzy operatorem systemu przesyłowego lub operatorem systemu dystrybucyjnego a podmiotem ubiegającymi się o przyłączenie do

sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania.

2. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego jest obowiązany zawrzeć umowę o przyłączenie, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia i dostarczania gazu ziemnego, a żądający zawarcia umowy spełnia wymagania określone w warunkach przyłączenia.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy przypadku, gdy podmiot ubiegający się o zawarcie umowy o przyłączenie nie ma tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, obiektu lub lokalu do których gaz ziemny ma być dostarczany.

4. Jeżeli operator, o którym mowa w ust. 1, odmówi zawarcia umowy o przyłączenie jest obowiązany niezwłocznie pisemnie powiadomić o odmowie jej zawarcia Prezesa URE i zainteresowany podmiot, podając przyczynę odmowy.

Art. 12. 1. Podmiot ubiegający się o przyłączenie do sieci składa wniosek o określenie warunków przyłączenia do sieci, zwanych dalej „warunkami przyłączenia”, u operatora do którego sieci ubiega się o przyłączenie.

2. Do wniosku o określenie warunków przyłączenia należy dołączyć:

- 1) plan zabudowy lub szkic sytuacyjny określający usytuowanie obiektu, w którym będą używane przyłączane urządzenia, instalacje lub sieci względem istniejącej sieci, usytuowanie sąsiednich obiektów oraz propozycję lokalizacji punktu wyjścia z systemu gazowego,
- 2) oświadczenie o posiadaniu tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, obiektu lub lokalu, do których gaz ziemny ma być dostarczany

- z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Operator ubiegający się o przyłączenie do sieci, do wniosku o określenie warunków przyłączenia dołącza projekt zagospodarowania działki, lub terenu sporządzony na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub na mapie jednostkowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, z zaznaczonym przyłączanym urządzeniem, instalacją lub siecią.

4. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego potwierdza pisemnie złożenie wniosku, w tym odnotowuje datę jego złożenia.

5. Wzór wniosku o określenie warunków przyłączenia ustala operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego oraz udostępnia w swojej siedzibie i na swojej stronie internetowej.

Art. 13. Umowa o przyłączenie powinna zawierać co najmniej postanowienia określające:

- 1) termin realizacji przyłączenia;
- 2) wysokość opłaty za przyłączenie;
- 3) miejsce rozgraniczenia własności sieci należącej do operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego i instalacji podmiotu przyłączanego;
- 4) zakres robót niezbędnych przy realizacji przyłączenia;
- 5) wymagania dotyczące lokalizacji układu pomiarowego i jego parametrów;
- 6) warunki udostępnienia operatorowi systemu przesyłowego lub operatorowi systemu dystrybucyjnego nieruchomości należącej do podmiotu przyłączanego, w celu budowy lub rozbudowy sieci niezbędnej do realizacji przyłączenia;
- 7) przewidywany termin zawarcia umowy, na podstawie której nastąpi dostarczanie gazu ziemnego;
- 8) ilość gazu ziemnego przewidzianą do odbioru;
- 9) moc przyłączeniową;
- 10) odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy, a w szczególności za opóźnienie terminu realizacji prac w stosunku do ustalonego w umowie;
- 11) okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania.

Art. 14. Za przyłączenie do sieci pobiera się opłatę ustaloną na podstawie następujących zasad:

- 1) za przyłączenie do sieci przesyłowej oraz sieci dystrybucyjnej wysokich ciśnień, opłatę ustala się na podstawie jednej czwartej rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia;
- 2) za przyłączenie do sieci dystrybucyjnej innej, niż wymieniona w pkt 1, z wyłączeniem przyłączenia instalacji i sieci, opłatę ustala się na podstawie stawek opłat zawartych w taryfie, kalkulowanych na podstawie jednej czwartej średniorocznych nakładów inwestycyjnych na budowę odcinków sieci służących do przyłączania podmiotów, określonych w planach rozwoju, o którym mowa w art. 58 ust. 2. Stawki te mogą być kalkulowane w odniesieniu do wielkości mocy przyłączeniowej, jednostki długości odcinka sieci służącego do przyłączenia lub rodzaju tego odcinka;
- 3) za przyłączenie instalacji oraz sieci należących do operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego pobiera się opłatę ustaloną na podstawie

rzeczywistych nakładów poniesionych na realizację przyłączenia.

Art. 15. 1. W przypadku gdy operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego odmówi przyłączenia do sieci z powodu braku warunków ekonomicznych, o których mowa w art. 11 ust. 2, może ustalić w umowie o przyłączenie opłatę za przyłączenie do sieci w wysokości uzgodnionej z podmiotem ubiegającym się o przyłączenie do sieci.

2. Koszty wynikające z nakładów na realizację przyłączenia podmiotów ubiegających się o przyłączenie w zakresie, w jakim zostały pokryte wpływami z opłat za przyłączenie do sieci, o których mowa w ust. 1 i w art. 14, nie stanowią podstawy do ustalania w taryfie stawek opłat za przesyłanie lub dystrybucję gazu ziemnego.

Art. 16. 1. Budowę i rozbudowę odcinków sieci służących do przyłączenia instalacji należących do podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci zapewniają operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego, umożliwiając ich wykonanie zgodnie z zasadami konkurencji także innym przedsiębiorcom zatrudniającym pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu w tym zakresie.

2. Przyłączany podmiot jest obowiązany umożliwić operatorowi systemu przesyłowego lub operatorowi systemu dystrybucyjnego, w obrębie swojej nieruchomości, budowę i rozbudowę sieci w zakresie niezbędnym do realizacji przyłączenia oraz udostępnić pomieszczenie lub miejsce na zainstalowanie układu pomiarowego, na warunkach określonych w umowie o przyłączenie.

3. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego jest obowiązany powiadomić przyłączany podmiot o planowanych terminach prac, o których mowa w ust. 2, z wyprzedzeniem umożliwiającym przyłączanemu podmiotowi przygotowanie nieruchomości lub pomieszczeń do przeprowadzenia i odbioru tych prac.

4. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego jest obowiązany wydać, na wniosek zainteresowanego oświadczenie, o którym mowa w przepisach prawa budowlanego, o istnieniu technicznych możliwości dostarczania gazu ziemnego oraz warunkach przyłączenia obiektu budowlanego do sieci.

Art. 17. Przepisy art. 11 – 16 stosuje się odpowiednio do operatora systemu połączonego zarządzającego systemem przesyłowym lub systemem dystrybucyjnym.

Art. 18. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Prezesa URE

określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki przyłączania, parametry jakościowe gazu ziemnego dostarczanego odbiorcom oraz standardy jakościowe obsługi odbiorców, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo i niezawodne funkcjonowanie systemu gazowego, równoprawne traktowanie użytkowników systemu, wymagania w zakresie ochrony środowiska oraz budowy i eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci określone w przepisach odrębnych.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:

- 1) warunki przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci;
- 2) grupy przyłączeniowe;
- 3) informacje wymagane we wniosku o wydanie warunków przyłączenia;
- 4) parametry jakościowe gazu ziemnego;
- 5) standardy jakościowe obsługi odbiorców.

Art. 19. 1. Umowy, o których mowa w art. 10, powinny zawierać co najmniej:

- 1) umowa sprzedaży - postanowienia określające ilość gazu ziemnego w podziale na okresy umowne, cenę, grupę taryfową lub metodologię stosowane w rozliczeniach i warunki wprowadzania zmian tej ceny lub grupy taryfowej, sposób prowadzenia rozliczeń, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy, okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania;
- 2) umowa o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego - postanowienia określające moc umowną i warunki wprowadzania jej zmian, miejsca dostarczania gazu ziemnego do sieci lub jego odbioru z sieci, standardy jakościowe świadczonych usług i obsługi odbiorców, grupę taryfową stosowaną w rozliczeniach oraz warunki wprowadzania zmian grupy taryfowej, sposób prowadzenia rozliczeń, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania;
- 3) umowa o świadczenie usług magazynowania gazu ziemnego - postanowienia określające moc zatłaczania i odbioru oraz warunki wprowadzania jej zmian, ilość magazynowanego gazu ziemnego, miejsce, okres i sposób jego przechowywania, grupę taryfową stosowaną w rozliczeniach i warunki wprowadzania zmian grupy taryfowej, sposób prowadzenia rozliczeń, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania;
- 4) umowa o świadczenie usług skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego - postanowienia określające moc umowną i warunki wprowadzania jej

zmian, ilość skraplanego gazu ziemnego lub regazyfikowanego skroplonego gazu ziemnego, grupę taryfową, warunki wprowadzania zmian grupy taryfowej, sposób prowadzenia rozliczeń, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania.

2. W umowie sprzedaży, strony tej umowy mogą postanowić, że sprzedaż gazu ziemnego następuje w punkcie wirtualnym.

3. Jeżeli sprzedaż gazu ziemnego następuje w punkcie wirtualnym, sprzedawca wprowadza gaz ziemny do systemu przesyłowego na podstawie umowy o świadczenie usług przesyłania gazu ziemnego określającej punkt wejścia do systemu przesyłowego lub dokonuje sprzedaży gazu ziemnego zakupionego w punkcie wirtualnym. Odbiorca odbiera gaz ziemny na podstawie umowy o świadczenie usług przesyłania, określającej punkt wyjścia z systemu przesyłowego lub dokonuje sprzedaży gazu ziemnego w punkcie wirtualnym.

Art. 20. 1. Dostarczanie gazu ziemnego może odbywać się także na podstawie umowy, która zawiera postanowienia umowy sprzedaży gazu ziemnego, umowy o świadczenie usług przesyłania, umowy o świadczenie usług dystrybucji gazu ziemnego, umowy o świadczenie usług magazynowania gazu ziemnego, umowy o świadczenie usług skraplania gazu ziemnego oraz umowy o świadczenie usług regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, zawartych przez sprzedawcę na rzecz i w imieniu odbiorcy z operatorem systemu przesyłowego, operatorem systemu dystrybucyjnego, operatorem systemu magazynowania, operatorem systemu skraplania lub operatorem systemu regazyfikacji, zwanej dalej „umową kompleksową”.

2. Umowa kompleksowa powinna zawierać co najmniej postanowienia dotyczące punktu odbioru gazu ziemnego przez odbiorcę, ilości odbieranego gazu ziemnego w podziale na okresy umowne, mocy umownej oraz warunków wprowadzania zmian mocy umownej, zakresu usług świadczonych w ramach tej umowy, ceny lub grupy taryfowej lub metodologii stosowanej w rozliczeniach i warunków wprowadzania zmian tej ceny lub grupy taryfowej, sposobu prowadzenia rozliczeń, wysokości bonifikaty za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców, odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, zasad, trybu i terminów składania oraz rozpatrywania reklamacji, okresu obowiązywania umowy i warunków jej rozwiązania.

Art. 21. 1. Odbiorca gazu ziemnego ma prawo zakupu gazu ziemnego od wybranego przez siebie sprzedawcy na podstawie umowy sprzedaży lub umowy kompleksowej.

2. Operator systemu przesyłowego, operator systemu dystrybucyjnego albo operator systemu połączonego zarządzający systemem przesyłowym lub systemem dystrybucyjnym, umożliwia odbiorcy zmianę sprzedawcy, stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników systemu.

3. Odbiorca może wypowiedzieć umowę zawartą na czas nieoznaczony, na podstawie której dostarczano gaz ziemny temu odbiorcy, bez ponoszenia kosztów i odszkodowań innych, niż wynikające z treści umowy, składając do właściwego operatora, o którym mowa w ust. 2, pisemne oświadczenie.

4. Umowa zawarta na czas nieoznaczony, na podstawie której właściwy operator, o którym mowa w ust. 2, dostarcza gaz ziemny odbiorcy tego gazu, ulega rozwiązaniu w terminie 21 dni od dnia w którym oświadczenie tego odbiorcy dotarło do właściwego operatora. Odbiorca może wskazać późniejszy termin rozwiązania umowy.

Art. 22. 1. W przypadku zmiany sprzedawcy przez odbiorcę:

- 1) odbiorca zawiera umowę sprzedaży lub umowę kompleksową z nowym sprzedawcą;
- 2) nowy sprzedawca informuje dotychczasowego sprzedawcę i właściwego operatora, o którym mowa w art. 21 ust. 2, o dniu rozpoczęcia przez niego sprzedaży gazu ziemnego;
- 3) właściwy operator, o którym mowa w art. 21 ust. 2, dokonuje odczytu wskazań układu pomiarowego w celu dokonania rozliczeń odbiorcy z dotychczasowym i nowym sprzedawcą. Odczytu dokonuje się nie później niż w ciągu 5 dni roboczych od ostatniego dnia obowiązywania umowy sprzedaży zawartej z dotychczasowym sprzedawcą;
- 4) dane pomiarowe uzyskane z odczytu, o którym mowa w pkt 3, są niezwłocznie przekazywane dotychczasowemu i nowemu sprzedawcy.

2. Właściwy operator, o którym mowa w art. 21 ust. 2, dokonuje oszacowania ilości sprzedanego gazu ziemnego, według stanu na ostatni dzień obowiązywania umowy sprzedaży zawartej z dotychczasowym sprzedawcą, w przypadku gdy nie można dokonać odczytu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

3. Dotychczasowy sprzedawca przekazuje odbiorcy ostateczne rozliczenie za dostarczony gaz ziemny, w terminie nie dłuższym niż 24 dni od dnia zmiany sprzedawcy lub rozwiązania umowy sprzedaży gazu ziemnego, lub umowy kompleksowej.

4. Właściwy operator, o którym mowa w art. 21 ust. 2, udostępnia procedurę zmiany sprzedawcy w swojej siedzibie oraz na swojej stronie internetowej.

5. W przypadku dokonania przez odbiorcę zmiany sprzedawcy, dotychczasowy sprzedawca zwalnia zdolność systemu gazowego w punkcie wyjścia, wykorzystywaną na

rzecz tego odbiorcy.

Art. 23. 1. Sprzedawca jest obowiązany powiadomić odbiorcę o zmianie cen sprzedaży gazu ziemnego, w terminie 30 dni od dnia dokonania tej zmiany oraz o możliwości odstąpienia od umowy sprzedaży lub umowy kompleksowej.

2. Sprzedawca przekazuje odbiorcy, wraz z rozliczeniem za dostarczony gaz ziemny, informacje o faktycznym zużyciu gazu ziemnego przez tego odbiorcę w okresie rozliczeniowym. Odbiorca nie ponosi z tego tytułu dodatkowych kosztów.

3. Sprzedawca udostępnia do publicznego wglądu w swojej siedzibie oraz zamieszcza na swojej stronie internetowej informacje o cenach sprzedaży gazu ziemnego i warunkach ich stosowania.

Art. 24. 1. W przypadku gdy dotychczasowy sprzedawca zaprzestał sprzedaży gazu ziemnego odbiorcy, a odbiorca nie zawarł umowy sprzedaży lub umowy kompleksowej z nowym sprzedawcą, jest dokonywana sprzedaż awaryjna.

2. Sprzedaż awaryjnej dokonuje się od dnia zaprzestania sprzedaży gazu ziemnego do dnia rozpoczęcia jego sprzedaży przez wybranego przez odbiorcę sprzedawcę i nie może trwać dłużej niż przez okres 90 dni.

3. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego, lub operator systemu połączonego zarządzający systemem przesyłowym, lub systemem dystrybucyjnym jest obowiązany do zawarcia ze sprzedawcą dokonującym sprzedaży awaryjnej umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego w celu jego dostarczania odbiorcy, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1:

- 1) operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego, lub operator systemu połączonego zarządzający systemem przesyłowym, lub dystrybucyjnym niezwłocznie;
 - a) dokonuje odczytu wskazań układu pomiarowego, na podstawie którego jest rozliczany odbiorca,
 - b) przekazuje sprzedawcy dokonującemu sprzedaży awaryjnej dane uzyskane z odczytu, o którym mowa w pkt 1,
 - c) informuje sprzedawcę dokonującego sprzedaży awaryjnej o konieczności rozpoczęcia dostarczania gazu ziemnego do odbiorcy;
- 2) sprzedawca dokonujący sprzedaży awaryjnej informuje odbiorcę, nie później niż w

terminie 10 dni od dnia rozpoczęcia sprzedaży gazu ziemnego, o terminie zakończenia jego sprzedaży, o którym mowa w ust. 2, warunkach sprzedaży, w tym wysokości cen i stawek opłat oraz możliwości zawarcia umowy z wybranym sprzedawcą.

5. Odbiorca, na rzecz którego jest dokonywana sprzedaż awaryjna, może zawrzeć umowę sprzedaży z wybranym sprzedawcą, przed upływem terminu o którym mowa w ust. 1.

6. Odbiorca, który zrezygnował ze sprzedaży awaryjnej, przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 2, nie może zostać obciążony przez sprzedawcę dodatkowymi kosztami z tego tytułu.

7. W przypadku gdy odbiorca, na rzecz którego jest dokonywana sprzedaż awaryjna, nie zawarł umowy sprzedaży gazu ziemnego z nowym sprzedawcą po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2, operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego, lub operator systemu połączonego zarządzający systemem przesyłowym, lub systemem dystrybucyjnym może wstrzymać dostarczanie gazu ziemnego temu odbiorcy.

Art. 25. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylecia dyrektywy Rady 2004/67/WE (Dz. Urz. UE L 295 z 12.11.2010 r., str. 1) sprzedawca jest obowiązany zapewnić dostarczanie gazu ziemnego odbiorcom chronionym.

2. Przez odbiorców chronionych rozumie się odbiorców gazu ziemnego w gospodarstwach domowych, podmioty świadczące podstawowe usługi użyteczności publicznej, w szczególności szkoły, przedszkola, żłobki oraz placówki opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 z późn. zm.⁵⁾) oraz podmioty dostarczające energię ciepłą na ich potrzeby.

3. Odbiorca chroniony jest obowiązany do zapłaty należności za dostarczany gaz ziemny na podstawie cen i stawek opłat ustalonych w taryfie sprzedawcy dokonującego sprzedaży gazu ziemnego zatwierdzonej przez Prezesa URE

Art. 26. 1. Sprzedawcę który będzie dokonywał sprzedaży awaryjnej wyłania Prezes URE w drodze przetargu. W przetargu mogą uczestniczyć przedsiębiorstwa gazownicze posiadające koncesje na sprzedaż gazu ziemnego.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 123, poz. 849, Nr 166, poz. 1172, Nr 176, poz. 1240 i Nr 181, poz. 1290, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 234, poz. 1570, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 76, poz. 641, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241, Nr 219, poz. 1707, z 2010 r. Nr 96, poz. 620, Nr 107, poz. 679 i Nr 230, poz. 1507 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235.

2. Prezes URE ogłasza, organizuje i przeprowadza przetarg.

3. W ogłoszeniu o przetargu określa się:

- 1) zakres wykonywania działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży gazu ziemnego oraz świadczenia usług kompleksowych;
- 2) nazwę i siedzibę operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego oraz obszar, dla którego będzie wyłoniony sprzedawca dokonujący sprzedaży awaryjnej;
- 3) miejsce i termin udostępnienia dokumentacji przetargowej.

4. Ogłoszenie o przetargu Prezes URE ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.

5. Prezes URE określa w dokumentacji przetargowej warunki, jakie powinno spełniać przedsiębiorstwo gazownicze uczestniczące w przetargu oraz wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta, a także kryteria oceny ofert; w dokumentacji przetargowej mogą być określone warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług kompleksowych przez sprzedawcę dokonującego sprzedaży awaryjnej.

6. Określając w dokumentacji przetargowej kryteria oceny ofert oraz dokonując wyboru oferty na sprzedawcę dokonującego sprzedaży awaryjnej, Prezes URE kieruje się:

- 1) doświadczeniem oferenta i efektywnością ekonomiczną wykonywanej przez niego działalności gospodarczej;
- 2) warunkami technicznymi oraz wysokością środków finansowych, jakie posiada oferent, niezbędnymi do realizacji zadań w zakresie sprzedaży gazu ziemnego.

7. Dokumentacja przetargowa jest udostępniana za opłatą, która nie może przekroczyć kosztów wykonania dokumentacji; opłatę wnosi się na rachunek Urzędu Regulacji Energetyki.

Art. 27. 1. Prezes URE, w drodze decyzji, unieważnia przetarg, jeżeli zostały rażąco naruszone przepisy prawa.

2. Prezes URE uznaje, w drodze decyzji, przetarg za nierozstrzygnięty, jeżeli:

- 1) żaden z uczestników nie spełnił warunków uczestnictwa w przetargu;
- 2) w terminie wskazanym w dokumentacji przetargowej do przetargu nie przystąpiło żadne przedsiębiorstwo gazownicze.

Art. 28. 1. W przypadku niewyłonienia w drodze przetargu sprzedawcy dokonującego sprzedaży awaryjnej, Prezes URE, na okres 12 miesięcy wyznacza z urzędu, w drodze decyzji, tego sprzedawcę, biorąc pod uwagę możliwość wypełnienia przez niego obowiązków określonych w ustawie, oraz określa obszar wykonywania przez niego

działalności gospodarczej.

2. Po wyłonieniu, w drodze przetargu, lub wyznaczeniu sprzedawcy dokonującego sprzedaży awaryjnej, Prezes URE dokonuje zmian w koncesji udzielonej przedsiębiorstwu gazowniczemu wyłoniёнemu lub wyznaczonemu na sprzedawcę, określając w niej:

- 1) warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży gazu ziemnego oraz świadczenia usług kompleksowych;
- 2) operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego, do którego są przyłączeni odbiorcy w gospodarstwie domowym oraz odbiorcy chronieni.

Art. 29. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, tryb ogłaszania przetargu zapewniający właściwe poinformowanie o przetargu podmiotów nim zainteresowanych oraz szczegółowe wymagania co do zawartości dokumentacji przetargowej, a także warunki i tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystych warunków i kryteriów przetargu oraz równoprawnego traktowania jego uczestników.

Art. 30. 1. Odbiorcy wrażliwemu przysługuje prawo do pomniejszenia należności za gaz ziemny o kwotę ryczałtu stanowiącego rocznie nie więcej niż 30 % i nie mniej niż 20% iloczynu limitu zużycia gazu ziemnego oraz średniej ceny gazu ziemnego dla odbiorcy w gospodarstwie domowym w poprzednim roku kalendarzowym, uwzględniającej opłaty za świadczenie usług przesyłania, dystrybucji, magazynowania skraplania gazu ziemnego oraz regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, obliczanej i ogłaszanej przez Prezesa URE.

2. Wysokość limitu, o którym mowa w ust. 1, wynosi:

- 1) 900 kWh w roku kalendarzowym – dla osoby samotnie gospodarującej, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej;
- 2) 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla osoby w rodzinie w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, składającej się z 2 do 4 osób;
- 3) 1500 kWh roku kalendarzowym – dla osoby w rodzinie w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, składającej się z co najmniej 5 osób.

3. W przypadku gdy odbiorca wrażliwy posiada prawo do zasiłku, stałego lub okresowego albo zasiłku okresowego przyznanego rodzinie przez okres krótszy niż rok kalendarzowy, wielkość przysługującego mu ryczałtu, o którym mowa w ust. 1, oblicza się proporcjonalnie do tego okresu.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem

właściwym do spraw gospodarki, ogłosi w terminie do dnia 31 kwietnia każdego roku wysokość ryczałtu, o którym mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 31. 1. Przedsiębiorstwo gazownicze, z którym odbiorca wrażliwy posiada zawartą umowę zawierającą postanowienia umowy sprzedaży, pomniejsza kwotę należną do zapłaty za gaz ziemny o część przysługującego mu ryczałtu, o którym mowa w art. 30 ust. 1, proporcjonalnie na dany okres rozliczeniowy, poczynwszy od dnia, w którym odbiorca wrażliwy przedłożył temu przedsiębiorstwu:

- 1) kopię decyzji o przyznaniu mu zasiłku stałego lub okresowego albo kopię decyzji o przyznaniu zasiłku okresowego rodzinie oraz
- 2) oświadczenie o:
 - a) liczbie osób w rodzinie w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz
 - b) wyrażeniu zgody na przetwarzanie jego danych osobowych wyłącznie w celu realizacji zadań związanych z ochroną odbiorcy wrażliwego.

2. Przedsiębiorstwo gazownicze poucza odbiorcę wrażliwego o skutkach złożenia fałszywego oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, wynikających z art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁶⁾).

3. Odbiorca wrażliwy jest obowiązany niezwłocznie poinformować przedsiębiorstwo gazownicze o każdej zmianie liczby osób w rodzinie, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a.

4. W przypadku gdy przedsiębiorstwo gazownicze pomniejszyło kwotę należną do zapłaty za gaz ziemny za okres, w którym odbiorca wrażliwy nie posiadał prawa do zasiłku stałego lub okresowego albo zasiłku okresowego przyznanego rodzinie, lub pomniejszyło tę należność w wysokości wyższej niż przysługująca zgodnie z art. 30, kwotę należności za gaz

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 233, poz. 1381 i Nr 240, poz. 1431.

ziemny w kolejnym okresie rozliczeniowym powiększa się o kwotę nienależnie zastosowanego pomniejszenia albo, w przypadku odbiorców wrażliwych z którymi przedsiębiorstwo to nie ma już zawartej umowy, zawierającej postanowienia umowy sprzedaży, wystawia się fakturę korygującą.

5. Przedsiębiorstwo gazownicze jest obowiązane sporządzać i aktualizować wykaz odbiorców wrażliwych, którym pomniejszyło kwotę należną do zapłaty za gaz ziemny o ryczałt i niezwłocznie przekazywać go do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania tych odbiorców, ośrodka pomocy społecznej.

6. Wykaz, o którym mowa w ust. 5, zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres odbiorcy wrażliwego;
- 2) ilość osób w rodzinie, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a;
- 3) datę, od której przedsiębiorstwo gazownicze pomniejsza kwotę należną do zapłaty przez tego odbiorcę.

Art. 32. 1. Przedsiębiorstwo gazownicze, o którym mowa w art. 31 ust. 1, otrzymuje z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki, dotację przedmiotową w wysokości utraconych przychodów z tytułu obniżenia o ryczałt kwoty należnej do zapłaty za gaz ziemny.

2. Wysokość dotacji, o której mowa w ust. 1, określa ustawa budżetowa.

3. Przedsiębiorstwo gazownicze, o którym mowa w art. 31 ust. 1, jest obowiązane prowadzić ewidencję umożliwiającą określenie wartości i ilości gazu ziemnego dostarczonego do poszczególnych odbiorców wrażliwych, wysokości zastosowanego wobec nich ryczałtu oraz okresu w jakim korzystali oni z prawa do pomniejszenia należności za gaz ziemny.

Art. 33. Minister właściwy do spraw gospodarki, co 2 lata, powiadamia Komisję Europejską o wszelkich zmianach dotyczących ochrony interesów odbiorców oraz o wpływie tych zmian na konkurencję krajową i międzynarodową, w terminie do dnia 30 czerwca danego roku.

Art. 34. 1. Operator systemu przesyłowego albo operator systemu dystrybucyjnego przeprowadzają kontrole układów pomiarowych, dotrzymania zawartych umów i prawidłowości rozliczeń.

2. Kontrole przeprowadzają osoby upoważnione przez operatora, o którym mowa w ust. 1, po okazaniu legitymacji i pisemnego upoważnienia wydanego przez właściwy organ

operatora.

3. Osoby, o których mowa w ust. 2, mają prawo:

- 1) wstępu na teren nieruchomości lub do pomieszczeń, gdzie jest przeprowadzana kontrola, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej;
- 2) przeprowadzać, w ramach kontroli, niezbędne przeglądy urządzeń będących własnością operatora, o którym mowa w ust. 1, oraz wykonywać prace związane z ich eksploatacją lub naprawą;
- 3) zbierać i zabezpieczać dowody naruszania przez odbiorcę warunków używania układu pomiarowego oraz warunków umów.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania kontroli, wzory protokołów kontroli i upoważnień do kontroli oraz wzór legitymacji, mając na uwadze sprawne przeprowadzanie kontroli.

5. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, powinno określać w szczególności przedmiot kontroli oraz szczegółowe uprawnienia upoważnionych osób, o których mowa w ust. 2.

Art. 35. 1. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego może wstrzymać dostarczanie gazu ziemnego, z zastrzeżeniem art. 36, jeżeli:

- 1) w wyniku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1, stwierdzono, że:
 - a) instalacja znajdująca się u odbiorcy stwarza bezpośrednie zagrożenie dla życia, zdrowia lub środowiska,
 - b) nastąpił nielegalny pobór gazu ziemnego;
- 2) odbiorca zwleka z zapłatą za dostarczony gaz ziemny co najmniej za okres 2 miesięcy od upływu terminu płatności, po wyznaczeniu dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności oraz pomimo pisemnego powiadomienia przez sprzedawcę o zamiarze wypowiedzenia umowy.

2. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego jest obowiązany do bezzwłocznego wznowienia dostarczania gazu ziemnego, wstrzymanego z powodów, o których mowa w ust. 1, jeżeli ustaną przyczyny uzasadniające wstrzymanie jego dostarczania.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do obiektów służących obronności państwa.

Art. 36. 1. W przypadku gdy odbiorca wrażliwy zalega z zapłatą za dostarczony gaz ziemny co najmniej za okres 4 miesięcy, od upływu terminu płatności, po wyznaczeniu

dotatkowego dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności oraz pomimo dwukrotnego pisemnego powiadomienia przez sprzedawcę o zamiarze wypowiedzenia umowy, operator systemu dystrybucyjnego, na wniosek sprzedawcy, może wstrzymać dostarczanie gazu ziemnego.

2. Sprzedawca informuje odbiorcę, w pierwszym powiadomieniu pisemnym wzywającym do zapłaty, o:

- 1) kryteriach uznania odbiorcy za odbiorcę wrażliwego;
- 2) prawach i obowiązkach odbiorcy wrażliwego, w szczególności konieczności złożenia dokumentów, o których mowa w ust. 3.

3. Odbiorca wrażliwy przedkłada sprzedawcy, z którym ma zawartą umowę sprzedaży gazu ziemnego lub umowę kompleksową, w terminie 7 dni od dnia doręczenia powiadomienia, o którym mowa w ust. 1:

- 1) kopię decyzji o przyznaniu zasiłku, o której mowa w art. 2 pkt 23 lit. a;
- 2) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie jego danych osobowych wyłącznie w celu realizacji zadań związanych z ochroną odbiorcy wrażliwego.

4. Odbiorca wrażliwy jest obowiązany niezwłocznie poinformować sprzedawcę o utracie prawa do zasiłku, o którym mowa w art. 2 pkt 23 lit. a.

5. Sprzedawca ma prawo żądać okazania przez odbiorcę wrażliwego dokumentu potwierdzającego pobieranie zasiłku, o którym mowa w art. 2 pkt 23 lit. a.

6. Operator, o którym mowa w ust. 1, na wniosek sprzedawcy jest obowiązany do bezzwłocznego wznowienia dostarczania gazu ziemnego, wstrzymanego z powodów, o których mowa w ust. 1, jeżeli ustaną przyczyny uzasadniające jego wstrzymanie. Odbiorca wrażliwy nie ponosi kosztów wznowienia dostarczania gazu ziemnego.

Art. 37. 1. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego może zainstalować przedpłatowy układ pomiarowy służący do rozliczeń za dostarczany gaz ziemny, na wniosek odbiorcy lub sprzedawcy, lub z własnej inicjatywy, jeżeli odbiorca:

- 1) co najmniej czterokrotnie, w okresie kolejnych 12 miesięcy, zwlekał z zapłatą za pobrany gaz ziemny albo zwlekał z zapłatą za świadczone usługi przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego, przez okres co najmniej 2 miesięcy;
- 2) nie ma tytułu prawnego do nieruchomości, obiektu lub lokalu, do którego jest dostarczany gaz ziemny;
- 3) użytkuje nieruchomość, obiekt lub lokal w sposób uniemożliwiający cykliczne sprawdzanie stanu układu pomiarowego.

2. Koszty zainstalowania przedpłatowego układu pomiarowego ponosi operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego, chyba że zainstalowanie układu pomiarowego nastąpiło na wniosek odbiorcy.

3. Jeżeli odbiorca nie wyraził zgody na zainstalowanie przedpłatowego układu pomiarowego w przypadku, o którym mowa w ust. 1, operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego może wypowiedzieć umowę o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego, a sprzedawca po otrzymaniu zawiadomienia od operatora o braku takiej zgody, może wypowiedzieć umowę sprzedaży lub umowę kompleksową.

Art. 38. 1. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego dokonuje odczytu układu pomiarowego i przekazuje dane, niezbędne do dokonania rozliczeń sprzedawcy oraz użytkownikowi jego systemu.

2. Operator, o którym mowa w ust. 1, umożliwia sprzedawcy i użytkownikowi jego systemu wgląd do wskazań układu pomiarowego oraz dokumentów stanowiących podstawę rozliczeń za świadczone usługi przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego, a także umożliwia wgląd do wyników kontroli prawidłowości wskazań tego układu.

3. Operator, o którym mowa w ust. 1, po zakończeniu dostarczania gazu ziemnego a także w przypadku wymiany układu pomiarowego w trakcie dostarczania gazu ziemnego, wydaje sprzedawcy oraz użytkownikowi jego systemu dokument zawierający dane identyfikujące układ pomiarowy oraz udostępnia dane pomiarowe odczytane w dniu zakończenia dostarczania gazu ziemnego lub demontażu układu pomiarowego.

Art. 39. 1. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego, na żądanie odbiorcy, dokonuje sprawdzenia prawidłowości działania układu pomiarowego, którego jest właścicielem, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia zgłoszenia żądania.

2. Odbiorca może żądać laboratoryjnego sprawdzenia prawidłowości działania układu pomiarowego. W takim przypadku układ pomiarowy należy przekazać do laboratorium w celu jego sprawdzenia, w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia żądania przez odbiorcę.

3. Sprawdzenie, o którym mowa w ust. 2, jest przeprowadzane w laboratorium badawczym posiadającym akredytację jednostki certyfikującej, uzyskaną na zasadach i w

trybie określonym w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, z późn. zm.⁷⁾).

4. Koszty sprawdzenia prawidłowości działania układu pomiarowego, wykonanego na żądanie odbiorcy, pokrywa odbiorca w przypadku, gdy nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniu elementów układu pomiarowego.

5. Odbiorca może zlecić wykonanie dodatkowej ekspertyzy sprawdzanego uprzednio układu pomiarowego, w okresie 30 dni od dnia otrzymania wyniku z laboratorium, o którym mowa w ust. 3. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych umożliwia przeprowadzenie takiej ekspertyzy.

6. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu układu pomiarowego, z wyłączeniem nielegalnego poboru paliwa gazowego, przedsiębiorstwo energetyczne pokrywa koszty sprawdzenia prawidłowości działania takiego układu oraz sprawdzenia, o których mowa w ust. 2 i 5, a także dokonuje korekty należności za dostarczone paliwo gazowe, na zasadach i w terminach określonych w taryfie.

7. Odbiorca ponosi koszty sprawdzenia układu pomiarowego, którego jest właścicielem, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w jego działaniu.

Rozdział 3

Wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży, przesyłania, dystrybucji, magazynowania i skraplania gazu ziemnego oraz regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego

Art. 40. 1. Wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży, przesyłania, dystrybucji oraz magazynowania gazu ziemnego, z wyłączeniem dystrybucji gazu ziemnego w sieci o przepustowości poniżej 1 MJ/s, magazynowania gazu ziemnego w instalacjach magazynowych, skraplania gazu ziemnego w instalacjach skraplania gazu ziemnego oraz regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w instalacjach regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego wymaga uzyskania koncesji, z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w ust. 2.

2. Nie wymaga uzyskania koncesji wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży:

1) gazu ziemnego, jeżeli roczna wartość jego sprzedaży nie przekracza równowartości

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 107, poz. 679 i Nr 114, poz. 760 oraz z 2011 r. Nr 102, poz. 586 i Nr 227, poz. 1367.

100.000 euro;

- 2) gazu ziemnego dokonywanej na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284, z późn. zm.⁸⁾);
- 3) niewykorzystanego gazu ziemnego przez odbiorców końcowych w punkcie wirtualnym.

Art. 41. Koncesję na wykonywanie działalności gospodarczej, o której mowa w art. 40 ust.1, zwaną dalej „koncesją”, udziela, odmawia udzielenia, zmienia, cofa lub ogranicza jej zakres, w drodze decyzji, Prezes URE, na zasadach i w trybie określonym w rozdziale 3 ustawy z dnia – Prawo energetyczne, o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 42. Prezes URE cofa koncesję na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży gazu ziemnego, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w art. 99, stwierdzi, że przedsiębiorstwo gazownicze nie utrzymuje zapasów obowiązkowych gazu ziemnego lub nie zapewnia ich dostępności zgodnie z art. 83.

Art. 43. 1. Przedsiębiorstwo gazownicze, zapewniając równoprawne traktowanie odbiorców lub użytkowników systemu oraz eliminowanie subsydiowania skrośnego, jest obowiązane prowadzić ewidencję księgową w sposób umożliwiający odrębne obliczenie kosztów i przychodów, zysków i strat dla wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie:

- 1) dostarczania gazu ziemnego, w tym kosztów stałych, kosztów zmiennych i przychodów, odrębnie dla wydobywania, sprzedaży, przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania gazu ziemnego oraz regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, a także w odniesieniu do grup odbiorców lub użytkowników systemu określonych w taryfie;
- 2) niezwiązanym z działalnością wymienioną w pkt 1.

2. Przedsiębiorstwo gazownicze jest obowiązane do sporządzania i przechowywania sprawozdań finansowych dotyczących poszczególnych rodzajów wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie posiadanej koncesji, zawierających bilans oraz rachunek zysków i strat za okresy sprawozdawcze, na zasadach i w trybie określonych w przepisach o rachunkowości.

3. Przedsiębiorstwo gazownicze, które nie jest obowiązane na podstawie odrębnych

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 94, poz. 551, Nr 106, poz. 622 i Nr 205, poz. 1208.

przepisów do publikowania sprawozdań finansowych, udostępnia sprawozdanie do publicznego wglądu w swojej siedzibie.

4. Sprzedawca gazu ziemnego jest obowiązany przechowywać, przez okres 5 lat, informacje dotyczące umów sprzedaży gazu ziemnego zawartych z odbiorcami hurtowymi, a także umów o świadczenie usług zawartych z operatorem systemu przesyłowego, operatorem systemu dystrybucyjnego, operatorem systemu magazynowania, operatorem systemu skraplania oraz operatorem systemu regazyfikacji.

5. Informacje, o których mowa w ust. 4, powinny zawierać:

- 1) oznaczenie okresu obowiązywania umów;
- 2) zasady prowadzenia rozliczeń wynikających z umów;
- 3) dane identyfikujące danego odbiorcy hurtowego;
- 4) dane dotyczące nierozliczonych umów sprzedaży.

6. Informacje, o których mowa w ust. 4, są udostępniane na żądanie Prezesa URE, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Komisji Europejskiej. Prezes URE może udostępnić zainteresowanym podmiotom informacje, o których mowa w ust. 4, przestrzegając przepisy o ochronie informacji niejawnych lub innych informacji prawnie chronionych.

7. W przypadku wyznaczenia przedsiębiorstwa gazowniczego sprzedawcą dokonującym sprzedaży awaryjnej, jest ono obowiązane prowadzić ewidencję księgową w sposób umożliwiający odrębne obliczenie kosztów i przychodów, zysków i strat dla wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży awaryjnej.

Art. 44. W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszej ustawy w zakresie działalności gospodarczej przedsiębiorstw gazownicznych, w tym prowadzenia przez Prezesa URE kontroli zgodności wykonywanej działalności gospodarczej przedsiębiorstw gazownicznych z udzieloną koncesją, stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.⁹⁾) oraz ustawy z dnia - Prawo energetyczne.

Rozdział 4

Zasady wyznaczania oraz funkcjonowania operatorów systemów gazowych

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764, Nr 132, poz. 766, Nr 153, poz. 902, Nr 163, poz. 981, Nr 171, poz. 1016, Nr 199, poz. 1175, Nr 204, poz. 1195 i Nr 232, poz. 1378.

Art. 45. 1. Operatorem może być:

- 1) właściciel systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego, lub systemu magazynowania, lub systemu skraplania, lub systemu regazyfikacji, lub systemu połączonego, posiadający koncesję na wykonywanie działalności gospodarczej z wykorzystaniem tego systemu, zwany dalej „właścicielem systemu”;
- 2) przedsiębiorstwo gazownicze posiadające koncesję na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, z którym właściciel systemu zawarł umowę powierzającą temu przedsiębiorstwu pełnienie obowiązków operatora z wykorzystaniem jego systemu.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1 pkt 2, zawiera w szczególności postanowienia określające obszar wykonywania przez operatora działalności gospodarczej, zasady wypełniania przez nich obowiązków, ustalania taryf za świadczone usługi i zawierania umów, o których mowa w art. 10.

3. W przypadku zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1 pkt 2, właściciel systemu jest obowiązany do:

- 1) współpracy z operatorem i przekazywania temu operatorowi informacji oraz dokumentów niezbędnych do wykonywania jego funkcji;
- 2) uzgodnienia z operatorem zasad finansowania inwestycji określonych w planach rozwoju, o których mowa w art. 58;
- 3) przyjęcia na siebie odpowiedzialności związanej z majątkiem zarządzanym przez operatora, z wyłączeniem odpowiedzialności wynikającej z realizacji zadań przez operatora;
- 4) udzielenia gwarancji niezbędnych do uzyskania finansowania rozbudowy systemu, z wyjątkiem tych inwestycji, w których właściciel systemu wyraził zgodę na ich finansowanie przez operatora systemu przesyłowego lub inne zainteresowane podmioty.

4. Operator systemu przesyłowego przekazuje Prezesowi URE do zatwierdzenia uzgodnienia dotyczące finansowania inwestycji określonych w planach rozwoju, o których mowa w art. 58, Prezes URE przed podjęciem decyzji, konsultuje się z właścicielem systemu przesyłowego oraz z innymi zainteresowanymi podmiotami.

Art. 46. 1. Właściciel systemu występuje z wnioskiem do Prezesa URE o wyznaczenie operatora systemu, w terminie 30 dni od dnia:

- 1) doręczenia decyzji Prezesa URE o udzieleniu właścicielowi systemu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej z wykorzystaniem jego systemu, albo
- 2) w którym właściciel systemu zawarł umowę o powierzenie wykonywania obowiązków operatora z przedsiębiorstwem gazowniczym, o którym mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2, w odniesieniu do systemu gazowego będącego jego własnością.

2. Prezes URE wyznaczając operatora bierze pod uwagę jego efektywność ekonomiczną, skuteczność zarządzania systemami gazowymi, bezpieczeństwo dostarczania gazu ziemnego oraz spełnianie przez operatora warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 48, w art. 51 ust. 4 lub w art. 53 ust. 2.

3. Prezes URE odmawia wyznaczenia operatorem systemu przedsiębiorstwo gazownicze określone we wniosku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) przedsiębiorstwo to nie dysponuje odpowiednimi środkami ekonomicznymi lub technicznymi lub nie gwarantuje skutecznego zarządzania systemem, lub nie spełnia warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 48, w art. 51 ust. 4 lub w art. 53 ust. 2, lub nie wykazało zdolności do wypełniania obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, str. 36 z późn. zm.);
- 2) właściciel systemu nie wykazał zdolności do realizacji obowiązków, o których mowa w art. 45 ust. 3.

Art. 47. 1. Prezes URE z urzędu wyznacza, w drodze decyzji, przedsiębiorstwo gazownicze posiadające koncesję na przesyłanie, dystrybucję, magazynowanie, skraplanie gazu ziemnego lub regazyfikację skroplonego gazu ziemnego, odpowiednio operatorem systemu przesyłowego, operatorem systemu dystrybucyjnego, operatorem systemu magazynowania, operatorem systemu skraplania, operatorem systemu regazyfikacji lub operatorem systemu połączonego w przypadku gdy:

- 1) właściciel systemu nie złożył wniosku o wyznaczenie operatora, który wykonywałby działalność gospodarczą korzystając z jego instalacji lub sieci;
- 2) Prezes URE odmówił wyznaczenia operatora, który wykonywałby działalność gospodarczą korzystając z instalacji lub sieci określonej we wniosku o wyznaczenie operatora.

2. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, Prezes URE określa obszar, instalacje lub sieci, na których operator będzie wykonywał działalność gospodarczą oraz warunki realizacji

kryteriów niezależności, o których mowa w art. 48, w art. 51 ust. 4 lub w art. 53 ust. 2, niezbędne do realizacji zadań operatorów.

3. Prezes URE przekazuje Komisji Europejskiej decyzję, o której mowa w ust. 1, oraz ogłasza ją w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki, a także w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, na koszt operatora.

Art. 48. 1. W celu zapewnienia niezależności operatora systemu przesyłowego muszą być spełnione łącznie następujące kryteria niezależności:

- 1) osoba uprawniona do wykonywania praw, takich jak prawo głosu, posiadanie pakietu większościowego akcji lub udziałów względem przedsiębiorstwa wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wydobycia lub sprzedaży gazu ziemnego nie może być uprawniona do wykonywania takich praw w stosunku do operatora systemu przesyłowego;
- 2) osoba wykonująca działalność gospodarczą w zakresie wydobycia lub sprzedaży gazu ziemnego nie może być uprawniona do bezpośredniego lub pośredniego sprawowania kontroli nad operatorem systemu przesyłowego;
- 3) osoba uprawniona do powoływania lub odwoływania członków rady nadzorczej, zarządu, lub organów uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorstwa wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wydobycia lub sprzedaży gazu ziemnego nie może być uprawniona do powoływania, lub odwoływania członków takich organów operatora systemu przesyłowego;
- 4) osoba pełniąca funkcję członka rady nadzorczej, zarządu lub organu uprawnionego do reprezentowania przedsiębiorstwa wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wydobycia lub sprzedaży gazu ziemnego nie może być członkiem takich organów operatora systemu przesyłowego.

2. Operator systemu przesyłowego nie może wykonywać działalności gospodarczej w zakresie wydobycia lub sprzedaży gazu ziemnego ani wykonywać takiej działalności na podstawie umowy na rzecz innych podmiotów.

3. Operator systemu przesyłowego może świadczyć usługi polegające na przystosowywaniu gazu ziemnego do standardów jakościowych lub warunków technicznych obowiązujących w systemie przesyłowym, a także usługi transportu gazu ziemnego środkami transportu innymi, niż sieci gazowe.

4. Operator systemu przesyłowego nie może być częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, w przypadku gdy przedsiębiorstwo to wykonuje działalność

gospodarczą w zakresie wydobycia lub sprzedaży gazu ziemnego.

5. Przepisy ust. 1- 4 stosuje się odpowiednio do operatora systemu połączonego zarządzającego systemem przesyłowym.

6. Dwa oddzielne organy administracji publicznej nie uznaje się za jedną osobę, o której mowa w ust. 1.

Art. 49. 1. Operator systemu przesyłowego oraz operator systemu połączonego zarządzający systemem przesyłowym działa w formie spółki akcyjnej, której jedynym akcjonariuszem jest Skarb Państwa.

2. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza się jednego operatora systemu przesyłowego albo jednego operatora systemu połączonego zarządzającego systemem przesyłowym.

Art. 50. 1. Prezes URE może wyznaczyć operatorem systemu przesyłowego wyłącznie przedsiębiorstwo gazownicze, które uzyskało certyfikat poświadczający spełnienie kryteriów niezależności, o których mowa w art. 48, zwany dalej „certyfikatem niezależności”.

2. Prezes URE przyznaje certyfikat niezależności:

- 1) na wniosek przedsiębiorstwa gazowniczego;
- 2) z urzędu, w przypadku braku wniosku, którym mowa w pkt 1.

3. Prezes URE, po stwierdzeniu, że przedsiębiorstwo gazownicze spełnia kryteria niezależności, o których mowa w art. 48, przyznaje temu przedsiębiorstwu, w drodze decyzji, certyfikat niezależności. Prezes URE niezwłocznie powiadamia Komisję Europejską o przyznaniu certyfikatu niezależności.

4. W przypadku nie wydania przez Prezesa URE decyzji, o którym mowa w ust. 3, w terminie czterech miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, przedsiębiorstwo gazownicze uzyskuje certyfikat niezależności. W takim przypadku Prezes URE informuje Komisję Europejską oraz przedsiębiorstwo gazownicze o przysługującym temu przedsiębiorstwu certyfikacie niezależności.

5. Decyzję, o której mowa w ust. 3, wraz z opinią Komisji Europejskiej, Prezes URE ogłasza niezwłocznie w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki oraz na stronie internetowej Urzędu Regulacji Energetyki .

6. Przedsiębiorstwo gazownicze, które uzyskało certyfikat niezależności, jest obowiązane niezwłocznie poinformować Prezesa URE o planowanych transakcjach, które mogą mieć wpływ na spełnianie przez to przedsiębiorstwo kryteriów niezależności.

7. Prezes URE sprawdza spełnianie przez operatora systemu przesyłowego kryteriów niezależności:

- 1) po przekazaniu przez przedsiębiorstwo gazownicze informacji, o której mowa w ust. 6;
- 2) z własnej inicjatywy, w przypadku powzięcia uzasadnionych wątpliwości co do spełniania tych kryteriów;
- 3) na uzasadniony wniosek Komisji Europejskiej.

8. W przypadku stwierdzenia, że operator systemu przesyłowego nie spełnia kryteriów niezależności, Prezes URE uchyla decyzję o wyznaczeniu tego przedsiębiorstwa operatorem systemu przesyłowego.

Art. 51. 1. Operator systemu dystrybucyjnego oraz operator systemu połączonego zarządzający systemem dystrybucyjnym, będący w strukturze przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, powinni pozostawać pod względem formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji niezależni od innych działalności niezwiązanych z przesyłaniem, dystrybucją, magazynowaniem, skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego.

2. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, nie mogą wykonywać działalności gospodarczej związanej z wydobywaniem lub sprzedażą gazu ziemnego, ani wykonywać jej na podstawie umowy na rzecz innych podmiotów.

3. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, mogą świadczyć usługi polegające na przystosowywaniu gazu ziemnego do wymagań jakościowych lub warunków technicznych obowiązujących w systemie dystrybucyjnym, a także usługi transportu gazu ziemnego środkami transportu innymi, niż sieci gazowe.

4. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, muszą spełniać następujące kryteria niezależności:

- 1) osoba pełniąca funkcję członka zarządu lub organu uprawnionego do reprezentowania operatora systemu dystrybucyjnego, lub operatora systemu połączonego zarządzającego systemem dystrybucyjnym nie może wykonywać jakiejkolwiek działalności gospodarczej w strukturach przedsiębiorstwa gazowniczego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wydobywania, sprzedaży oraz przesyłania gazu ziemnego, a także powinna mieć zapewnioną możliwość niezależnego działania;
- 2) operator systemu dystrybucyjnego lub operator systemu połączonego zarządzający systemem dystrybucyjnym powinien mieć zapewnione prawo podejmowania niezależnych decyzji w zakresie zarządzanego majątkiem koniecznym do wykonywania przez nich

działalności gospodarczej, w tym eksploatacji, konserwacji, remontów lub rozbudowy systemu;

- 3) osoba pełniąca funkcję członka zarządu, rady nadzorczej lub organu uprawnionego do reprezentowania przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo nie może wydawać operatorowi systemu dystrybucyjnego lub operatorowi systemu połączonego zarządzającemu systemem dystrybucyjnym poleceń dotyczących jego bieżącego funkcjonowania ani podejmować decyzji w zakresie budowy lub modernizacji systemu chyba, że polecenia te lub decyzje dotyczyłyby działań operatora, które wykraczałyby poza zatwierdzony plan finansowy lub równoważny dokument.

5. Działania mające na celu zapewnienie niezależności operatorów, o których mowa w ust. 1, powinny umożliwiać funkcjonowanie mechanizmów koordynacyjnych, które zapewnią ochronę praw właścicielskich w zakresie nadzoru nad wykonywanym przez operatorów zarządem i wykonywaną przez nich działalnością gospodarczą, w odniesieniu do rentowności zarządzanych przez nich aktywów, w szczególności dotyczących sposobu zarządzania zyskiem z udziałów kapitałowych, zatwierdzania rocznego planu finansowego lub równoważnego dokumentu i ustalania ograniczeń w zakresie poziomu całkowitego zadłużenia ich przedsiębiorstwa.

6. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, są obowiązani posługiwać się innymi oznaczeniami handlowymi, niż przedsiębiorstwo pionowo zintegrowane, lub jego część, zajmujące się sprzedażą gazu ziemnego.

Art. 52. 1. Operatorzy, o których mowa w art. 51 ust. 1, opracowują i są odpowiedzialni za realizację programów określających przedsięwzięcia, jakie należy podjąć, w celu zapewnienia niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu, w tym szczegółowe obowiązki pracowników, zwane dalej „programami”.

2. Operatorzy, o których mowa w art. 51 ust. 1, przedkładają Prezesowi URE do zatwierdzenia programy z własnej inicjatywy lub na jego żądanie.

3. Prezes URE, w drodze decyzji:

- 1) zatwierdza program określając termin jego wdrożenia albo
- 2) odmawia zatwierdzenia programu, jeżeli określone w nim działania nie zapewniają niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu.

4. W decyzji o odmowie zatwierdzenia programu, Prezes URE wyznacza termin przedłożenia nowego programu. Wniesienie odwołania od decyzji nie wstrzymuje obowiązku przedłożenia nowego programu do zatwierdzenia.

5. Operatorzy, o których mowa w art. 51 ust. 1, wyznaczają inspektora do spraw zgodności, którego zadaniem jest monitorowanie realizacji programów. Inspektor do spraw zgodności powinien być niezależny oraz mieć dostęp do informacji będących w posiadaniu operatora systemu dystrybucyjnego oraz operatora systemu połączonego zarządzającego systemem dystrybucyjnym, a także podmiotów z nim powiązanych, które są niezbędne do wypełniania jego zadań.

6. Inspektor do spraw zgodności, o którym mowa w ust. 5, przedstawia Prezesowi URE, do dnia 31 marca każdego roku, sprawozdanie zawierające opis działań podjętych w roku poprzednim w celu realizacji programu.

7. Prezes URE ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki, na koszt operatorów, o których mowa w art. 51 ust. 1, sprawozdanie, o których mowa w ust. 7.

8. Przepisów ust. 1-7 oraz art. 51 nie stosuje się do operatora systemu dystrybucyjnego oraz operatora systemu połączonego zarządzającego systemem dystrybucyjnym, jeżeli liczba odbiorców przyłączonych do jego systemu nie jest większa niż 100 tys. Jeżeli liczba odbiorców przyłączonych do systemu dystrybucyjnego przekroczy 100 tys. operator jest obowiązany, w terminie 6 miesięcy od dnia przekroczenia tej liczby, dostosować się do wymagań określonych w ust 1-7 oraz w art. 51.

Art. 53. 1. Operator systemu magazynowania oraz operator systemu połączonego zarządzający systemem magazynowania, będący w strukturze przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, powinien pozostawać pod względem formy prawnej i organizacyjnej oraz podejmowania decyzji niezależny od innych działalności niezwiązanych z przesyłaniem, dystrybucją, magazynowaniem, skraplaniem oraz regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego.

2. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, powinni spełniać następujące kryteria niezależności:

- 1) osoba pełniąca funkcję członka zarządu lub organu uprawnionego do reprezentowania operatora systemu magazynowania lub operatora systemu połączonego zarządzającego systemem magazynowania nie może wykonywać jakiejkolwiek działalności gospodarczej w strukturach przedsiębiorstwa gazowniczego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wydobycia lub sprzedaży gazu ziemnego, oraz powinna mieć zapewnioną możliwość niezależnego działania;
- 2) operator systemu magazynowania lub operator systemu połączonego zarządzający systemem magazynowania powinien mieć zapewnione prawo podejmowania decyzji,

niezależnie od przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, w zakresie zarządzanego majątku koniecznego do wykonywania przez niego działalności gospodarczej, w tym eksploatacji, konserwacji, remontów lub rozbudowy systemu;

- 3) osoba pełniąca funkcję członka zarządu, rady nadzorczej lub organu uprawnionego do reprezentowania przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo nie może wydawać operatorowi systemu magazynowania lub operatorowi systemu połączonego zarządzającemu systemem magazynowania poleceń dotyczących jego bieżącego funkcjonowania, ani podejmować decyzji w zakresie budowy lub modernizacji instalacji, chyba, że polecenia te lub decyzje dotyczyłyby działań operatorów, które wykraczałyby poza zatwierdzony plan finansowy lub równoważny dokument.

3. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, opracowują i są odpowiedzialni za realizację programu,

4. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, wyznaczają inspektora do spraw zgodności, którego zadaniem jest monitorowanie realizacji programu.

5. Inspektor do spraw zgodności przedstawia Prezesowi URE, do dnia 31 marca każdego roku, sprawozdanie zawierające opis działań podjętych w roku poprzednim w celu realizacji programu.

6. Prezes URE ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki, sprawozdanie, o którym mowa w ust. 5, na koszt operatora, o którym mowa w ust. 1.

Art. 54. 1. Operator, odpowiednio do zakresu działania, jest odpowiedzialny za:

- 1) bezpieczeństwo funkcjonowania systemu gazowego;
- 2) utrzymywanie zdolności urządzeń, instalacji i sieci służących do realizacji zaopatrzenia w gaz ziemny, w sposób ciągły i niezawodny przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych;
- 3) udostępniania zainteresowanym podmiotom niewykorzystanej zdolności systemu gazowego, na zasadach przerywanych, z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem;
- 4) świadczenie usług w taki sposób, aby zapewnione było maksymalne wykorzystanie zdolności systemu gazowego;
- 5) spełnianie technicznych warunków dostarczania gazu ziemnego określonych w przepisach odrębnych i w koncesji;
- 6) zapewnienie realizacji i finansowania budowy i rozbudowy sieci, w tym na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie, na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 i art. 110;

- 7) świadczenie usług zgodnie z zasadą niedyskryminacyjnego dostępu stron trzecich;
- 8) realizowanie umów z użytkownikami systemu;
- 9) eksploatację, konserwację i remonty instalacji, urządzeń i sieci wraz z połączeniami z innymi systemami gazowymi, w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu gazowego;
- 10) zapobieganie powstawaniu ograniczeń w systemie gazowym;
- 11) zarządzanie ograniczeniami systemu gazowego;
- 12) zapewnienie rozwoju i długoterminowej zdolności systemu gazowego w celu zaspokajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania gazu ziemnego w obrocie krajowym i transgranicznym, dystrybucji, magazynowania, skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, a także w zakresie rozbudowy systemu gazowego, a tam gdzie ma to zastosowanie, rozbudowy połączeń wzajemnych;
- 13) współpracę z innymi operatorami w celu niezawodnego i efektywnego funkcjonowania systemów gazowych, w szczególności w zakresie udostępniania informacji niezbędnych do funkcjonowania tych systemów oraz skoordynowania ich rozwoju;
- 14) zarządzanie przepływami gazu ziemnego w systemie przesyłowym lub w systemie dystrybucyjnym oraz utrzymanie parametrów jakościowych gazu ziemnego w systemie gazowym i na połączeniach z innymi systemami gazowymi;
- 15) bilansowanie systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego oraz prowadzenie z użytkownikami tego systemu rozliczeń wynikających z niezbilansowania gazu ziemnego dostarczonego i pobranego z systemu;
- 16) przeprowadzanie pomiarów ilości i jakości gazu ziemnego wprowadzanego do systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego oraz odbieranego z tego systemu przez użytkowników systemu oraz przekazywanie danych użytkownikom systemu i operatorom innych systemów;
- 17) dostarczanie użytkownikom systemu i operatorom innych systemów informacji o warunkach świadczenia usług;
- 18) publikowanie informacji o poziomie wykorzystania systemu gazowego oraz o dostępnej zdolności systemu gazowego;
- 19) opracowanie instrukcji, o której mowa w art. 55 ust.1;
- 20) opracowanie planów, o których mowa w art. 58 ust. 1 i 2;
- 21) współpracę przy opracowywaniu dziesięcioletnich, niewiążących planów rozwoju, o których mowa w art. 7 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych

gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005;

- 22) ochronę informacji uzyskanych od użytkowników systemu w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą;
- 23) współpracę w ramach ENTSO gazu, o którym mowa w art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005.

2. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, wykonując działalność gospodarczą, są obowiązani w szczególności przestrzegać przepisów dotyczących informacji prawnie chronionych.

3. Jeżeli do realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, jest niezbędne korzystanie przez operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego z urządzeń, instalacji lub sieci należących do innych operatorów systemów lub przedsiębiorstw gazowniczych, udostępnienie tych urządzeń, instalacji i sieci odbywa się na zasadach określonych w ustawie oraz na warunkach określonych w umowie o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego.

4. Operator systemu przesyłowego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do dnia 31 marca każdego roku, informacje za poprzedni rok kalendarzowy o realizacji zadań w zakresie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu przesyłowego, w szczególności dotyczące:

- 1) zdolności systemu przesyłowego;
- 2) jakości i poziomu utrzymania systemu przesyłowego;
- 3) podejmowanych działań mających na celu pokrywanie szczytowego zapotrzebowania na gaz ziemny, w tym, w przypadku wystąpienia przerw w dostarczaniu gazu ziemnego do systemu przesyłowego;
- 4) sporządzanych planów w zakresie określonym w pkt 1-3.

5. Operator systemu dystrybucyjnego, w obszarze swojego działania, jest obowiązany do odbioru biogazu rolniczego wytworzonego w instalacjach przyłączonych bezpośrednio do sieci tego operatora.

Art. 55. 1. Operator systemu przesyłowego, operator systemu dystrybucyjnego, operator systemu magazynowania, operator systemu skraplania, operator systemu regazyfikacji oraz operator systemu połączonego jest obowiązany do opracowania, odpowiednio do zakresu działania, instrukcji ruchu i eksploatacji systemu gazowego, zwanej

dalej „instrukcją”.

2. Instrukcja opracowana przez operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu dystrybucyjnego powinna, odpowiednio do zakresu działania danego operatora, określać szczegółowe warunki korzystania z sieci przesyłowych lub sieci dystrybucyjnych przez użytkowników systemu oraz warunki i sposób prowadzenia ruchu, eksploatacji oraz planowania rozwoju tych sieci, w szczególności dotyczące:

- 1) przyłączania urządzeń, instalacji lub sieci, do sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych;
- 2) wymagań technicznych dla przyłączanych urządzeń, instalacji lub sieci wraz z niezbędną infrastrukturą pomocniczą;
- 3) trybu zawierania umów o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego;
- 4) procedury:
 - a) ustalania mocy umownej,
 - b) składania zgłoszeń zapotrzebowania;
- 5) bilansowania systemu, w tym limitów niezbilansowania;
- 6) zarządzania ograniczeniami systemowymi;
- 7) udostępniania zainteresowanym podmiotom zdolności systemu gazowego niewykorzystanej przez użytkowników systemu;
- 8) procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych;
- 9) kryteriów bezpieczeństwa funkcjonowania systemu;
- 10) współpracy pomiędzy operatorami systemów gazowych, w szczególności w zakresie zarządzania połączeniami systemów;
- 11) przekazywania informacji pomiędzy operatorami oraz pomiędzy operatorami a odbiorcami lub użytkownikami systemu;
- 12) standardów jakościowych obsługi użytkowników systemu gazowego;
- 13) szacowania ilości gazu ziemnego zużytego przez odbiorcę, w przypadku braku możliwości dokonania odczytu układu pomiarowego;
- 14) szczegółowe procedury zmiany sprzedawcy.

3. Instrukcja opracowana przez operatora systemu magazynowania, operatora systemu skraplania oraz operatora systemu regazyfikacji powinna, odpowiednio do zakresu działania danego operatora, określać:

- 1) tryb zawierania umów o świadczenie usług magazynowania, umów o świadczenie usług skraplania lub umów o świadczenie usług regazyfikacji;
- 2) procedury:
 - a) ustalania mocy zatłaczania i odbioru,

- b) składania zgłoszeń zapotrzebowania,
- c) postępowania w sytuacjach awaryjnych;
- 3) sposób zarządzania ograniczeniami systemowymi;
- 4) kryteria bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego;
- 5) współpracę pomiędzy operatorami systemów gazowych;
- 6) sposób przekazywania informacji pomiędzy operatorami oraz operatorami a użytkownikami systemu.

4. Operator systemu dystrybucyjnego uwzględnia w opracowanej instrukcji wymagania określone w instrukcji opracowanej przez operatora systemu przesyłowego.

5. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, informują obecnych i przyszłych użytkowników systemu, w formie pisemnej lub za pomocą innego środka komunikowania przyjętego przez operatora, o publicznym dostępie do projektu instrukcji lub jej zmiany oraz o możliwości zgłaszania uwag, określając miejsce i termin ich zgłaszania, nie krótszy niż 30 dni od dnia udostępnienia projektu instrukcji lub jej zmiany.

Art. 56. 1. Operatorzy, o których mowa w art. 55 ust. 1, przedkładają Prezesowi URE, z zastrzeżeniem ust. 2, instrukcję wraz z informacją o zgłoszonych przez użytkowników systemu uwagach oraz sposobie ich uwzględnienia. Operatorzy zamieszczają te dokumenty na swoich stronach internetowych.

2. Operator systemu dystrybucyjnego przedkłada Prezesowi URE, do zatwierdzenia instrukcję, w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia zatwierdzonej instrukcji operatora systemu przesyłowego.

3. Prezes URE może wezwać operatorów, o których mowa w 55 ust. 1, do opracowania i przedłożenia do zatwierdzenia, w wyznaczonym terminie, nowej instrukcji lub zmiany obowiązującej instrukcji.

4. Prezes URE zatwierdza instrukcję, w drodze decyzji, oraz ogłasza ją w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.

5. Operatorzy, o których mowa w art. 55 ust. 1, zamieszczają na swoich stronach internetowych zatwierdzone instrukcje oraz udostępniają je do publicznego wglądu w swoich siedzibach.

6. Przepisy ust. 1-5 oraz art. 55 stosuje się odpowiednio w przypadku zmian instrukcji zatwierdzonych przez Prezesa URE.

Art. 57. 1. Użytkownicy systemu oraz odbiorcy, których urządzenia, instalacje i sieci

są przyłączone do sieci operatora, lub korzystający z usług świadczonych przez tego operatora, są obowiązani stosować się do warunków i wymagań oraz procedur postępowania i wymiany informacji określonych w instrukcji zatwierdzonej przez Prezesa URE i ogłoszonej w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki.

2. Instrukcja stanowi załącznik do umowy o świadczenie usług przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania oraz regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego lub umowy kompleksowej.

Rozdział 5

Działania planistyczne w systemie gazowym

Art. 58. 1. Operator systemu przesyłowego opracowuje, w terminie do dnia 30 marca każdego roku, dziesięcioletni plan rozwoju systemu przesyłowego, zwany dalej „planem rozwoju systemu przesyłowego”.

2. Operator systemu dystrybucyjnego, operator systemu magazynowania, operator systemu skraplania oraz operator systemu regazyfikacji, opracowują pięcioletnie plany rozwoju odpowiednio systemu dystrybucyjnego, systemu magazynowania, systemu skraplania oraz systemu regazyfikacji, zwane dalej „planami rozwoju pięcioletnimi”.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do operatora systemu dystrybucyjnego świadczącego usługi dystrybucji gazu ziemnego dla mniej niż 100 odbiorców lub użytkowników systemu, którym łącznie dostarcza mniej niż 100 mln m³ gazu ziemnego rocznie.

4. Plan rozwoju systemu przesyłowego zawiera w szczególności:

- 1) planowane, w okresie 10 lat, przedsięwzięcia w zakresie rozbudowy oraz modernizacji infrastruktury przesyłowej, w tym modernizacji, rozbudowy lub budowy sieci i połączeń wzajemnych z systemami gazowymi innych państw;
- 2) przedsięwzięcia w zakresie rozbudowy oraz modernizacji infrastruktury przesyłowej, w tym modernizacji, rozbudowy lub budowy sieci i połączeń z systemami gazowymi innych państw, które będą zrealizowane w okresie 3 lat;
- 3) przewidywany harmonogram realizacji planowanych inwestycji oraz sposób ich finansowania;
- 4) przewidywane przychody niezbędne do realizacji planu.

5. Plan rozwoju pięcioletnie zawiera w szczególności:

- 1) planowane przedsięwzięcia w zakresie rozbudowy oraz modernizacji systemu dystrybucyjnego, systemu magazynowego, systemu skraplania oraz systemu

regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;

2) przewidywany harmonogram realizacji inwestycji oraz sposób ich finansowania.

6. Opracowując plan rozwoju systemu przesyłowego oraz plany rozwoju pięcioletnie operatorzy uwzględniają:

- 1) aktualne i prognozowane zapotrzebowanie na gaz ziemny;
- 2) plany rozwoju sieci przesyłowych regionalnych oraz plany o zasięgu wspólnotowym, o którym mowa w art. 7 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005;
- 3) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego albo kierunki rozwoju gmin określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

7. Plan rozwoju systemu przesyłowego oraz plany rozwoju pięcioletnie powinny zapewniać minimalizację nakładów i kosztów ponoszonych przez operatora, tak aby nakłady i koszty nie powodowały w poszczególnych latach nadmiernego wzrostu stawek opłat za gaz ziemny, przy zapewnieniu ciągłości, niezawodności i jakości jego dostarczania.

Art. 59. 1. W celu racjonalizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, przy sporządzaniu planu rozwoju systemu przesyłowego oraz planów rozwoju pięcioletnich, operator systemu przesyłowego, operator systemu dystrybucyjnego, operator systemu magazynowania, operator systemu skraplania oraz operator systemu regazyfikacji są obowiązani współpracować z operatorami systemów współpracujących z ich systemami, sprzedawcami, użytkownikami systemu, odbiorcami oraz gminami, na których terenie operatorzy wykonują działalność gospodarczą.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, powinna polegać w szczególności na uzgadnianiu obszarów wymagających rozbudowy systemu gazowego i przekazywaniu użytkownikom systemu oraz odbiorcom informacji o planowanych przedsięwzięciach w takim zakresie, w jakim przedsięwzięcia te będą miały wpływ na pracę urządzeń przyłączonych do systemu gazowego albo na zmianę warunków przyłączenia lub dostarczania gazu ziemnego.

3. Operatorzy systemów współpracujących, sprzedawcy, użytkownicy systemu, odbiorcy oraz gminy udostępniają nieodpłatnie operatorom systemów, o których mowa w art. 58 ust. 1 i 2, informacje, o których mowa w art. 58 ust. 5 pkt 1, a także przewidywany harmonogram, o którym mowa w art. 58 ust. 5 pkt 3, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych lub innych informacji prawnie chronionych.

4. Operatorzy, o których mowa w art. 58 ust. 1 i 2, konsultują projekt planu rozwoju systemu przesyłowego oraz projekty planów rozwoju pięcioletniego z operatorami systemów współpracujących, sprzedawcami, użytkownikami systemu oraz gminami. W trakcie konsultacji operatorzy uwzględniają podmioty, które uprawdopodobnią, że będą użytkownikami systemu.

5. Operator podaje do wiadomości publicznej informacje o dacie rozpoczęcia konsultacji, o których mowa w ust. 4, oraz ich wyniki, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych lub innych informacji prawnie chronionych.

Art. 60. 1. Operatorzy uzgadniają z Prezesem URE projekt planu rozwoju systemu przesyłowego oraz projekty planów rozwoju pięcioletniego. Prezes URE bada czy projekty te są zgodne z dziesięcioletnim planem rozwoju sieci, o którym mowa w art. 7 ust. 3 rozporządzenia wymienionego w art. 58 ust. 6 pkt 2. Prezes URE może wystąpić do operatora systemu gazowego o zmianę projektu planu.

2. Operatorzy, o których mowa w art. 58 ust. 1 i 2, przedkłada Prezesowi URE corocznie, do dnia 1 marca, sprawozdanie z realizacji planu rozwoju systemu przesyłowego oraz planów rozwoju pięcioletnich.

3. Prezes URE monitoruje i ocenia wdrażanie planu rozwoju systemu przesyłowego oraz planów rozwoju pięcioletnich. Na podstawie dokonanej oceny sporządza analizę realizacji planów oraz przekazuje ją ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku.

4. W przypadku gdy operator, o którym mowa w art. 58 ust. 1 i 2, z przyczyn od niego niezależnych, nie realizuje inwestycji ujętych w planie rozwoju systemu przesyłowego lub w planach rozwoju pięcioletnich, Prezes URE może zobowiązać operatora do realizowania danej inwestycji, określając termin jej realizacji

Art. 61. 1. Operator systemu przesyłowego przekazuje Prezesowi URE oraz ministrowi właściwemu do spraw gospodarki informacje o projektach inwestycyjnych ujętych w planach o zasięgu wspólnotowym, o których mowa w art. 7 ust. 3 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w art. 58 ust. 6 pkt 2, corocznie, do dnia 1 czerwca.

2. Operator systemu magazynowania, operator systemu skraplania oraz operator systemu regazyfikacji przekazują Prezesowi URE oraz ministrowi właściwemu do spraw gospodarki dane o projektach inwestycyjnych, o których mowa w art. 4 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 617/2010 z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie zgłaszania Komisji

projektów inwestycyjnych dotyczących infrastruktury energetycznej w Unii Europejskiej oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 736/96 (Dz. Urz. UE L 180 z 15.7.2010, str. 7) corocznie, do dnia 1 czerwca.

Art. 62. Operator systemu przesyłowego, przed podjęciem decyzji o budowie nowej infrastruktury, przeprowadza konsultacje w zakresie udostępniania zdolności systemu gazowego stanowiącego nową infrastrukturę, obejmujące w szczególności:

- 1) publiczne konsultacje w celu oceny zapotrzebowania na zdolność systemu gazowego podlegającą alokacji w ramach procedury;
- 2) przygotowanie regulaminu udostępniania zdolności systemu gazowego stanowiącego nową infrastrukturę, w tym jego publiczne konsultacje;
- 3) ogłoszenie procedury udostępniania zdolności systemu gazowego stanowiącego nową infrastrukturę;
- 4) składanie zamówień na zdolność systemu gazowego podlegającą alokacji w ramach procedury udostępniania zdolności systemu gazowego stanowiącego nową infrastrukturę oraz alokację zdolności systemu gazowego.

2. Operator systemu przesyłowego przedstawia Prezesowi URE, do zatwierdzenia, w drodze decyzji, projekt regulaminu procedury udostępniania zdolności systemu gazowego stanowiącego nową infrastrukturę, obejmujący w szczególności:

- 1) sposób realizacji procedury udostępniania zdolności systemu gazowego stanowiącego nową infrastrukturę;
- 2) zasady i mechanizmy zarządzania i alokacji zdolności systemu gazowego stanowiącego nową infrastrukturę;
- 3) zasady handlu prawami do zdolności systemu gazowego stanowiącego nową infrastrukturę przez jej użytkowników;
- 4) projekty umów o świadczenie usług z wykorzystaniem nowej infrastruktury;
- 5) zasady określenia cen i stawek opłat za świadczone usługi z wykorzystaniem nowej infrastruktury;
- 6) wyniki publicznych konsultacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

Art. 63. 1. Budowa gazociągu bezpośredniego lub gazociągu równoległego wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, uzyskania zgody Prezesa URE; zgoda jest udzielana w drodze decyzji.

2. Prezes URE odmawia udzielenia zgody na budowę gazociągu bezpośredniego, jeżeli

na terenie, na którym jest planowana budowa gazociągu bezpośredniego:

- 1) istnieją niewykorzystane zdolności systemu gazowego;
- 2) możliwe jest świadczenia usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego istniejącym systemem gazowym;
- 3) w planie rozwoju systemu przesyłowego lub w planach rozwoju pięcioletnich jest przewidziana rozbudowa systemu gazowego.

3. Prezes URE może odmówić udzielenia zgody na budowę gazociągu równoległego, w przypadku gdy istnieje wystarczająca infrastruktura na danym terenie lub zbudowanie wystarczającej infrastruktury jest przewidziane w planie rozwoju systemu przesyłowego lub w planach rozwoju pięcioletnich.

Art. 64. 1. Prezes URE, na uzasadniony wniosek przedsiębiorstwa gazowniczego, może, w drodze decyzji, zwolnić to przedsiębiorstwo z obowiązków świadczenia usług przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania lub regazyfikacji oraz transportu gazu ziemnego, realizacji kryteriów niezależności, o których mowa w art. 48 oraz w art. 51 ust. 4, a także przedkładania taryf do zatwierdzenia, gdy świadczenie tych usług będzie się odbywać z wykorzystaniem elementów systemu gazowego lub instalacji gazowych, w tym połączeń wzajemnych, instalacji magazynowych, instalacji skraplania gazu ziemnego i instalacji regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, których budowa nie została ukończona do dnia 4 sierpnia 2003 r., lub została rozpoczęta po tym dniu, zwanych dalej „nową infrastrukturą”.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, może być udzielone, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) nowa infrastruktura ma wpływ na zwiększenie konkurencyjności w zakresie dostarczania gazu ziemnego i bezpieczeństwa jego dostarczania;
- 2) ze względu na ryzyko związane z budową nowej infrastruktury, bez udzielenia zwolnienia budowa ta nie byłaby podjęta;
- 3) nowa infrastruktura jest lub będzie własnością podmiotu niezależnego, przynajmniej pod względem formy prawnej, od przedsiębiorstwa gazowniczego planującego podjąć działalność gospodarczą w zakresie przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;
- 4) na użytkowników nowej infrastruktury są nałożone opłaty za korzystanie z tej infrastruktury;
- 5) zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, nie spowoduje pogorszenia warunków konkurencji i efektywności funkcjonowania rynku gazu ziemnego lub systemu gazowego, w którym

nowa infrastruktura została lub zostanie zbudowana.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do istniejącej infrastruktury, jeżeli zostaną dokonane w niej zmiany umożliwiające znaczny wzrost zdolności systemu gazowego lub rozwój nowych źródeł zaopatrzenia w gaz ziemny.

4. Prezes URE, przed udzieleniem zwolnienia, o którym mowa w ust. 1, określa zasady zarządzania i alokacji zdolności systemu gazowego stanowiącego nową infrastrukturę, które powinny przewidywać że:

- 1) użytkownicy nowej infrastruktury będą zachęceni do zgłoszenia zainteresowania zawieraniem umów dotyczących nowych zdolności systemu gazowego, przed alokacją zdolności dla nowej infrastruktury, w tym także alokacją na własny użytek;
- 2) niewykorzystana zdolność systemu gazowego będzie oferowana na rynku wtórnym;
- 3) użytkownicy nowej infrastruktury będą uprawnieni do handlu zakontraktowanymi zdolnościami systemu gazowego na rynku wtórnym.

Art. 65. 1. Prezes URE rozpatrując wniosek, o którym mowa w art. 64 ust. 1, bierze pod uwagę:

- 1) niedyskryminacyjny dostęp do połączeń wzajemnych;
- 2) okres, na jaki zawarto umowy o wykorzystaniu nowej infrastruktury lub istniejącej infrastruktury, jeżeli zostaną w niej dokonane zmiany umożliwiające znaczny wzrost zdolności systemu gazowego lub rozwój nowych źródeł zaopatrzenia w gaz ziemny;
- 3) zwiększenie zdolności systemu gazowego;
- 4) okres planowanej eksploatacji infrastruktury;
- 5) uwarunkowania krajowe w tym zakresie;
- 6) wyniki konsultacji w zakresie udostępniania zdolności systemu gazowego.

2. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w art. 64 ust. 1, dotyczy połączeń wzajemnych, Prezes URE przed wydaniem decyzji:

- 1) konsultuje się z właściwymi organami zainteresowanych państw członkowskich Unii Europejskiej;
- 2) może zwrócić się do Agencji do spraw Współpracy Organów Regulacji Energetyki, o której mowa w art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (Dz. Urz. UE L 211 z 14.08.2009, str. 1), zwanej dalej „Agencją”, o rozpatrzenie wniosku, w przypadku:
 - a) uzgodnienia takiego rozwiązania z właściwymi organami państw członkowskich Unii

Europejskiej,

b) braku uzgodnienia z właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej
- w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania wniosku o zwolnienie od ostatniego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

3. Prezes URE wydaje decyzję, o której mowa w art. 64 ust. 1, odrębnie dla każdej nowej infrastruktury lub zmian w infrastrukturze.

4. W decyzji, o której mowa w art. 64 ust. 1, Prezes URE określa zakres zwolnienia z obowiązku świadczenia usług przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania lub regazyfikacji oraz transportu gazu ziemnego, realizacji kryteriów niezależności, o których mowa w art. 48 oraz w art. 51 ust. 4, a także przedkładania taryf do zatwierdzenia, a także określa okres, na jaki udzielono zwolnienia.

Art. 66. 1. Prezes URE przed wydaniem decyzji, o której mowa w art. 64 ust. 1, może wziąć pod uwagę opinię przedłożoną przez Agencję.

2. Decyzję, o której mowa w art. 64 ust. 1, Prezes URE ogłasza niezwłocznie w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki

3. Prezes URE niezwłocznie powiadamia Komisję Europejską o wydaniu decyzji, o której mowa w art. 64 ust. 1. Do powiadomienia dołącza informacje dotyczące:

- 1) przesłanek uzasadniających zwolnienie z obowiązku świadczenia usług przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania lub regazyfikacji oraz transportu gazu ziemnego, łącznie z danymi finansowymi uzasadniającymi to zwolnienie;
- 2) analiz wpływu zwolnienia z obowiązku, o którym mowa w pkt 1, na konkurencyjność i funkcjonowanie rynku gazu ziemnego;
- 3) okresu, na jaki udzielono zwolnienia z obowiązku, o których mowa w pkt 1;
- 4) wielkości, należącego do przedsiębiorstwa gazowniczego, udziału zdolności systemu gazowego objętego zwolnieniem z obowiązku, o których mowa w pkt 1, w odniesieniu do całkowitej zdolności tego systemu gazowego;
- 5) przebiegu i wyników konsultacji z właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej, o których mowa w art. 65 ust. 2 pkt 1;
- 6) wpływu nowej infrastruktury lub zmian w tej infrastrukturze na dywersyfikację dostaw gazu do Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Prezes URE przekazuje dodatkowe informacje dotyczące decyzji, o której mowa w art. 64 ust. 1, w terminie wyznaczonym przez Komisję Europejską lub z nią uzgodnionym.

5. Prezes URE zmienia lub uchyla decyzję, o której mowa w art. 64 ust. 1, w przypadku

zgłoszenia przez Komisję Europejską wniosku o jej zmianę lub uchylenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania wniosku.

6. W przypadku, gdy decyzja, o której mowa w art. 64 ust. 1, dotyczy połączenia wzajemnego Prezes URE, w terminie 6 miesięcy od dnia jej wydania, informuje Agencję o wydaniu tej decyzji.

7. Prezes URE uchyła decyzję, o której mowa w art. 64 ust. 1, jeżeli:

- 1) budowa nowej infrastruktury nie rozpoczęła się w terminie 2 lat od dnia wydania tej decyzji;
- 2) użytkowanie tej infrastruktury nie rozpoczęło się w okresie 5 lat od dnia wydania tej decyzji chyba, że opóźnienia spowodowane były poważnymi przeszkodami niezależnymi od przedsiębiorstwa gazowniczego, któremu przyznano zwolnienie.

Art. 67. 1. W przypadku gdy użytkownik systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego wykorzystuje miesięcznie mniej niż 80 % zarezerwowanej zdolności systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego przez 6 kolejnych miesięcy w tym, w okresie od grudnia do marca roku następnego, zdolności systemu przesyłowego niewykorzystane przez użytkownika, operator systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego oraz operator systemu połączonego zarządzający systemem przesyłowym lub systemem dystrybucyjnym udostępnia zgodnie z instrukcją, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu dystrybucyjnego oraz operator systemu połączonego zarządzający systemem przesyłowym lub systemem dystrybucyjnym oferuje uzyskaną zdolność systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego, o której mowa w ust. 1, w pierwszej kolejności tym użytkownikom systemu, których zapotrzebowanie nie zostało zrealizowane z powodu ograniczonej przepustowości technicznej systemu gazowego.

Art. 68. 1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego, urządzenia, instalacje lub sieci, w tym podmiotów ubiegających się o przyłączenie muszą spełniać wymagania techniczne i eksploatacyjne zapewniające:

- 1) zabezpieczenie systemu gazowego przed uszkodzeniami spowodowanymi niewłaściwą pracą przyłączonych urządzeń, instalacji lub sieci;
- 2) zabezpieczenie przyłączonych urządzeń, instalacji lub sieci przed uszkodzeniami w przypadku awarii lub wprowadzenia ograniczeń w poborze lub dostarczaniu gazu ziemnego;

- 3) dotrzymanie parametrów jakościowych gazu ziemnego w miejscu przyłączenia urządzeń, instalacji i sieci;
- 4) spełnianie wymagań w zakresie ochrony środowiska, określonych w przepisach odrębnych;
- 5) możliwość dokonywania pomiarów wielkości i parametrów niezbędnych do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania systemu gazowego oraz rozliczeń za pobrany gaz ziemny.

2. Urządzenia, instalacje lub sieci muszą spełniać także wymagania określone w odrębnych przepisach, w szczególności: przepisach prawa budowlanego, o ochronie przeciwporażeniowej, o ochronie przeciwpożarowej, o systemie oceny zgodności oraz w przepisach dotyczących technologii wydobywania gazu ziemnego

Art. 69. Projektowanie, produkcja, import, budowa oraz eksploatacja urządzeń, instalacji lub sieci powinny zapewniać racjonalne i oszczędne zużycie gazu ziemnego przy zachowaniu:

- 1) niezawodności współdziałania z systemem gazowym;
- 2) bezpieczeństwa obsługi i otoczenia po spełnieniu wymagań ochrony środowiska.
- 3) zgodności z wymaganiami, o których mowa w art. 68 ust. 2, lub z wymaganiami wynikającymi z technologii wydobycia gazu ziemnego i rodzaju stosowanego gazu ziemnego.

Art. 70. 1. Eksploatacja urządzeń, instalacji lub sieci może być prowadzona tylko przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem wydanym przez komisje kwalifikacyjne, o których mowa w ust. 5.

2. W przypadku stwierdzenia, że eksploatacja urządzeń, instalacji lub sieci jest prowadzona niezgodnie z przepisami dotyczącymi ich eksploatacji oraz wymaganiami technicznymi warunkującymi ich bezpieczną eksploatację, na wniosek pracodawcy, inspektora pracy, Prezesa URE, należy ponownie przystąpić do egzaminu potwierdzającego posiadanie odpowiednich kwalifikacji.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do osób będących obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, które nabyły w tych państwach wymagane kwalifikacje w zakresie eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci i uzyskały ich potwierdzenie zgodnie z przepisami o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do

wykonywania zawodów regulowanych.

4. Komisje kwalifikacyjne są powoływane na okres 5 lat przez:

- 1) Prezesa URE;
- 2) właściwych ministrów - w zakresie eksploatacji urządzeń i instalacji gazowych w jednostkach organizacyjnych podległych tym ministrom lub przez nich nadzorowanych.

5. Organ uprawniony do powoływania komisji kwalifikacyjnych, o których mowa w ust. 4, może odwołać członka komisji w przypadku:

- 1) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie funkcji;
- 2) rezygnacji z członkostwa w komisji;
- 3) niewywiązywania się z obowiązków członka komisji;
- 4) utraty kwalifikacji umożliwiających powołanie w skład komisji.

6. Organ uprawniony do powoływania komisji kwalifikacyjnych może odwołać komisję kwalifikacyjną, na wniosek jednostki organizacyjnej przy której ją powołano w przypadku:

- 1) rezygnacji jednostki organizacyjnej, przy której powołano komisję kwalifikacyjną, z dalszego prowadzenia tej komisji;
- 2) odwołania części członków komisji kwalifikacyjnej, uniemożliwiającego dalsze wykonywanie zadań przez tę komisję.

Art. 71. 1. Za sprawdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 70 ust. 1, są pobierane opłaty od osób kierujących wnioski o stwierdzenie kwalifikacji.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią przychód jednostki organizacyjnej przy której powołano komisję kwalifikacyjną.

Art. 72. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje prac, stanowisk oraz urządzeń, instalacji lub sieci, przy których eksploatacji jest wymagane posiadanie kwalifikacji,
- 2) jednostki organizacyjne, przy których powołuje się komisje kwalifikacyjne, tryb ich powoływania i funkcjonowania;
- 3) kwalifikacje ogólne wymagane od osób ubiegających się o przystąpienie do egzaminu kwalifikacyjnego,
- 4) zakres przygotowania zawodowego oraz sposób stwierdzania posiadania tego przygotowania przez osoby ubiegających się o przystąpienie do egzaminu kwalifikacyjnego,
- 5) sposób przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego,

- 6) wysokość opłat pobieranych za sprawdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 70 ust. 1 - biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia niezawodności funkcjonowania systemu gazowego, prawidłowej eksploatacji urządzeń, instalacji lub sieci, bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz sprawnego przeprowadzenia egzaminu.

Rozdział 6

Działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego do odbiorców chronionych oraz zasady postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego

Art. 73. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki sporządza i aktualizuje zgodnie z art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE ocenę ryzyka związanego z bezpieczeństwem dostarczania gazu ziemnego, zwaną dalej „oceną ryzyka”, w celu identyfikacji zdarzeń, które mogą wpłynąć na poziom bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego lub zagrozić temu bezpieczeństwu.

2. Przedsiębiorstwo gazownicze przekazują ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, na jego żądanie, informacje niezbędne do sporządzenia oceny ryzyka, w szczególności dane opisujące właściwości techniczne instalacji i sieci, wiek infrastruktury i wielkości przepływów gazu ziemnego, a także informacje dotyczące, zawartych umów o dostarczanie gazu ziemnego.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki konsultuje projekt oceny ryzyka z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa, ministrem właściwym do spraw zagranicznych, ministrem właściwym do spraw środowiska, ministrem właściwym do spraw transportu, budownictwa i gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz z Prezesem URE i Dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

Art. 74. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki, w uzgodnieniu z Prezesem URE, na podstawie oceny ryzyka opracowuje i aktualizuje, co dwa lata, plan działań zapobiegawczych, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków

zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE. Minister właściwy do spraw gospodarki dokonuje aktualizacji planu działań zapobiegawczych na podstawie raportu, o którym mowa w ust. 5.

2. Przedsiębiorstwa gazownicze przekazują ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, na jego żądanie, informacje niezbędne do sporządzenia planu działań zapobiegawczych, w wyznaczonym przez niego terminie, nie krótszym niż 14 dni.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki ogłasza plan działań zapobiegawczych w drodze obwieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej.

4. Przedsiębiorstwo gazownicze przedstawia Prezesowi URE oraz ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, na ich żądanie, pisemne sprawozdanie z podjętych działań określonych w planie działań zapobiegawczych.

5. Prezes URE opracowuje i przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki raport z realizacji zadań ujętych w planie działań zapobiegawczych, w terminie do dnia 15 maja.

Art. 75. 1. Przedsiębiorstwa gazownicze oraz podmioty dokonujące przywozu gazu ziemnego są obowiązane opracować i każdego roku aktualizować procedury postępowania, zwane dalej „procedurami postępowania”, mające zastosowanie w przypadku:

- 1) wystąpienia zakłóceń w dostarczaniu gazu ziemnego do systemu gazowego;
- 2) nieprzewidzianego wzrostu zużycia gazu ziemnego przez odbiorców.

2. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu połączonego opracowuje i dokonuje co roku, do dnia 1 lipca, aktualizacji procedury postępowania, o której mowa w ust. 1, wraz z planem wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego. Operator przekazuje procedurę postępowania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki oraz Prezesowi URE, po uzgodnieniu jej z podmiotami odpowiedzialnymi za realizację tej procedury.

3. Prezes URE dokonuje weryfikacji procedury postępowania opracowanej przez operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu połączonego.

4. Przedsiębiorstwa gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wydobycia lub sprzedaży gazu ziemnego oraz podmioty dokonujące przywozu gazu ziemnego są obowiązane uzgodnić procedury postępowania z właściwymi operatorami systemu dystrybucyjnego, systemu magazynowania lub systemu re gazyfikacji, do dnia 1 września oraz uwzględnić w nich:

- 1) charakterystykę przedsiębiorcy, w szczególności geograficzny obszar działalności i infrastrukturę techniczną, sposób funkcjonowania w warunkach normalnych oraz

szczegółowe informacje dotyczące ilości i źródeł pochodzenia gazu ziemnego, w tym zawartych umów o dostarczanie gazu ziemnego;

- 2) identyfikację zagrożeń oraz działań zapobiegawczych i naprawczych o charakterze rynkowym, wraz z określeniem czasu ich realizacji; przedsiębiorstwo gazownicze jest obowiązane wykorzystać co najmniej po jednym ze środków dotyczących strony podażowej i popytowej, określonych w załączniku II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE;
- 3) określenie terminu w jakim podjęte będą działania o charakterze nierynkowym, w celu zapobieżenia zagrożeniu bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego, w szczególności uruchomienie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego lub wprowadzenie ograniczeń w jego poborze;
- 4) zasady współpracy z odbiorcami gazu ziemnego i innymi użytkownikami systemu, operatorem systemu przesyłowego lub operatorem systemu połączonego oraz z ministrem właściwym do spraw gospodarki i Prezesem URE, w szczególności poprzez wskazanie osób odpowiedzialnych za przekazywanie informacji o awariach oraz sprawozdawczość kryzysową.

5. Operator systemu dystrybucyjnego, operator systemu magazynowania, operator systemu skraplania lub operator systemu regazyfikacji powinien uwzględnić w procedurze postępowania:

- 1) charakterystykę przedsiębiorcy, w szczególności geograficzny obszar działalności i infrastrukturę techniczną, sposób funkcjonowania w warunkach normalnych;
- 2) identyfikację zagrożeń oraz działań zapobiegawczych i naprawczych;
- 3) zasady współpracy z odbiorcami gazu ziemnego, innymi użytkownikami systemu, operatorem systemu przesyłowego lub operatorem systemu połączonego i innymi operatorami systemu oraz z ministrem właściwym do spraw gospodarki i Prezesem URE, w szczególności wskazanie osób odpowiedzialnych za przekazywanie informacji o awariach, a także poprzez sprawozdawczość kryzysową;
- 4) stosownie do wykonywanej działalności gospodarczej, sposób i etapy podejmowania nierynkowych środków zapewnienia bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE.

6. Procedury postępowania, o których mowa w ust. 4 i 5, są przekazywane operatorowi systemu przesyłowego lub operatorowi systemu połączonego w celu ich weryfikacji.

7. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu połączonego weryfikując procedury postępowania, dokonuje oceny, czy parametry techniczne systemu oraz dostępne zdolności przesyłowe umożliwiają realizację przewidzianych w niej działań. Operator przekazuje Prezesowi URE procedurę postępowania wraz z pisemną opinią, do dnia 30 września. Opinia ta może zawierać propozycje zmian w weryfikowanej procedurze postępowania, lub procedurze innego przedsiębiorstwa gazowniczego zatwierdzonej przez Prezesa URE.

8. Prezes URE, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw gospodarki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania procedury postępowania wraz z pisemną opinią operatora, o której mowa w ust. 7, w drodze decyzji, zatwierdza tę procedurę, lub zobowiązuje przedsiębiorstwo gazownicze do wprowadzenia w niej zmian.

Art. 76. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki na podstawie oceny ryzyka, oraz procedury postępowania opracowuje, w uzgodnieniu z Prezesem URE, co dwa lata, plan na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE, zwany dalej „planem działań w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych”.

2. Przedsiębiorstwo gazownicze przedstawia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, na jego żądanie, informacje niezbędnego do sporządzenia planu działań w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych, w szczególności dane opisujące właściwości technicznych instalacji i sieci, a także wielkości przepływów, w terminie wyznaczonym przez ministra właściwego do spraw gospodarki, nie krótszym niż 14 dni.

3. Na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki Rada Ministrów przyjmuje, w drodze uchwały, plan działań w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych.

Art. 77. 1. W przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego do odbiorców chronionych, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone, na czas oznaczony, ograniczenia w poborze gazu ziemnego, zwane dalej „ograniczeniami”.

2. Ograniczenia polegają na ograniczeniu maksymalnego godzinowego i dobowego poboru gazu ziemnego przez odbiorców innych, niż odbiorcy chronieni, aż do całkowitego

wstrzymania dostarczania gazu ziemnego

Art. 78. 1. Operator systemu przesyłowego, operatorzy systemów dystrybucyjnych oraz operatorzy systemów połączonych są obowiązani do opracowania planów wprowadzania ograniczeń. Plany te stanowią integralną część procedury postępowania.

2. Plany wprowadzania ograniczeń opracowane przez operatorów, o których mowa w ust. 1, określają maksymalne godzinowe i dobowe ilości poboru gazu ziemnego przez poszczególnych odbiorców przyłączonych do ich sieci, dla poszczególnych stopni zasilania oraz czas niezbędny na całkowite wstrzymanie dostarczania gazu ziemnego do odbiorców innych, niż odbiorcy chronieni.

3. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, informują odbiorców o ustalonej dla nich, w zatwierdzonym planie wprowadzania ograniczeń, maksymalnej ilości poboru gazu ziemnego w poszczególnych stopniach zasilania. Maksymalne ilości poboru gazu ziemnego stanowią integralną część umów sprzedaży, umów o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego oraz umów kompleksowych.

4. Ograniczeń wynikających z planów wprowadzania ograniczeń nie stosuje się do odbiorców chronionych.

Art. 79. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wprowadzania ograniczeń, biorąc pod uwagę zasady zapewnienia bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE, a także znaczenie odbiorców dla gospodarki lub funkcjonowania państwa, w tym zadania przez nich wykonywane, oraz obowiązek dostarczania gazu ziemnego odbiorcom chronionym.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:

- 1) sposób wprowadzenia ograniczeń, umożliwiający odbiorcom gazu ziemnego dostosowanie się do tych ograniczeń i całkowitego wstrzymania dostarczania gazu ziemnego w określonym czasie;
- 2) zakres planów wprowadzania ograniczeń, o których mowa w art. 78 ust. 1, oraz sposób określania w nich wielkości tych ograniczeń;
- 3) sposób podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach;
- 4) sposób współdziałania operatorów systemów dystrybucyjnych z operatorem systemu przesyłowego w okresie trwania ograniczeń, w tym zakres przekazywanych informacji.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki informuje niezwłocznie Komisję Europejską o przepisach wydanych na podstawie ust. 1.

Art. 80. 1. W celu zapewnienia dostarczania gazu ziemnego odbiorcom chronionym oraz minimalizacji dla nich skutków zakłóceń w jego dostarczaniu lub wystąpienia sytuacji awaryjnej w sieci gazowej, przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym utrzymuje zapasy obowiązkowe gazu ziemnego.

2. Zapasy obowiązkowe gazu ziemnego przedsiębiorstwo gazownicze, o którym mowa w ust. 1, utrzymuje:

- 1) w wielkości odpowiadającej co najmniej 30-dniowemu średniemu dziennemu zapotrzebowaniu odbiorców chronionych zaopatrywanych przez to przedsiębiorstwo w okresie szczytowego zużycia, ustalonej w sposób określony w art. 81 ust. 2 albo ust. 3 albo ust. 6;
- 2) w instalacjach magazynowych na terenie kraju lub na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym; parametry techniczne tych instalacji zapewniają możliwość dostarczenia całkowitej ilości zapasów obowiązkowych do systemu gazowego krajowego, w okresie nie dłuższym niż 30 dni.

3. Przedsiębiorstwo gazownicze, o którym mowa w ust. 1, przekazuje operatorowi systemu przesyłowego lub operatorowi systemów połączonych charakterystykę instalacji magazynowej, w której utrzymuje zapasy obowiązkowe gazu ziemnego i sieci gazowych, do których instalacje te są przyłączone oraz umowę o świadczenie usługi magazynowania i umowę o świadczenie usługi przesyłania gazu ziemnego, w celu weryfikacji technicznych możliwości dostarczenia całkowitej ilości zapasów gazu ziemnego do systemu gazowego, najpóźniej w dniu, w którym poinformowało Prezesa URE o zamiarze rozpoczęcia sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym.

4. W przypadku stwierdzenia, że parametry techniczne instalacji magazynowych nie zapewniają możliwości dostarczenia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego do systemu gazowego, w okresie nie dłuższym niż 30 dni, operator systemu przesyłowego lub operator systemu połączonego powiadamia o tym fakcie Prezesa URE, w terminie 7 dni od dnia stwierdzenia tego faktu.

Art. 81. 1. Wielkość zapasów obowiązkowych gazu ziemnego ustala przedsiębiorstwo

gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym, z zastrzeżeniem ust. 5, do dnia 30 kwietnia każdego roku.

2. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, ustala wielkość zapasów obowiązkowych gazu ziemnego na podstawie wielkości jego sprzedaży, w okresie od dnia 1 kwietnia roku ubiegłego do dnia 31 marca danego roku, na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach statystycznych sporządzanych przez to przedsiębiorstwo.

3. Podmiot, który uzyskał promesę koncesji na sprzedaż gazu ziemnego odbiorcom chronionym, ustala wielkość zapasów gazu ziemnego na podstawie prognozowanej wielkości jego sprzedaży.

4. Dane o wielkości zapasów obowiązkowych gazu ziemnego ustalonej zgodnie z ust. 2 lub 3, przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, lub podmiot, o którym mowa w ust. 3, przedkładają, do dnia 15 maja każdego roku, Prezesowi URE, w celu ich weryfikacji. Prezes URE dokonuje weryfikacji danych o wielkości zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz, w drodze decyzji, zatwierdza miejsce ich utrzymywania.

5. Zapasy obowiązkowe gazu ziemnego w wielkości zweryfikowanej przez Prezesa URE są utrzymywane w okresie od dnia 1 października danego roku do dnia 30 września roku następnego.

6. Prezes URE ustala, w drodze decyzji, wielkość zapasów obowiązkowych gazu ziemnego na okres od dnia rozpoczęcia jego sprzedaży odbiorcom chronionym do dnia 30 września. W okresie od dnia 1 października następującego po dniu rozpoczęcia sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym do dnia 30 września roku następnego, wielkości zapasów obowiązkowych gazu ziemnego Prezesa URE określa w decyzji, wydanej najpóźniej na 15 dni przed dniem 1 października następującym po dniu rozpoczęcia przywozu gazu ziemnego, na podstawie danych statystycznych o średniej ilości jego przywozu z dotychczasowego okresu wykonywania działalności gospodarczej.

7. Przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego jest obowiązane poinformować Prezesa URE o zamiarze rozpoczęcia jego sprzedaży odbiorcom chronionym, najpóźniej na 30 dni przed dniem rozpoczęcia sprzedaży gazu ziemnego.

Art. 82. 1. Zapasami obowiązkowymi gazu ziemnego dysponuje minister właściwy do spraw gospodarki. Zapasy te mogą być uruchomione przez operatora systemu przesyłowego lub operatora systemów połączonych, niezwłocznie po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw gospodarki.

2. W przypadku uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, o których mowa w ust. 1, przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie jego sprzedaży odbiorcom chronionym jest obowiązane do ich uzupełnienia do wielkości ustalonej zgodnie z art. 81 ust. 2 albo ust. 3 albo ust. 6 w okresie 4 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym nastąpiło ich uruchomienie.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 2, może być, na wniosek przedsiębiorstwa gazowniczego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym, wydłużony do okresu nie dłuższego niż 6 miesięcy, w decyzji wydanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

Art. 83. 1. Przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki oraz operatorowi systemu gazowego informacje o:

- 1) wielkości zapasów obowiązkowych gazu ziemnego zweryfikowanych przez Prezesa URE oraz o technicznych możliwościach ich dostarczania do systemu gazowego, w okresie nie dłuższym niż 30 dni, zweryfikowanych przez operatora systemu przesyłowego gazowego lub operatora systemu połączonego - do dnia 15 czerwca każdego roku;
- 2) rzeczywistej wielkości utrzymywanych zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz miejscu ich magazynowania, według stanu na dzień 15 września - do dnia 20 września każdego roku.

2. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w ust. 1, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki oraz Prezesowi URE informacje o działaniach podjętych w okresie od dnia 1 kwietnia poprzedniego roku do dnia 31 marca danego roku, w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego, w szczególności realizacji obowiązku utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego - do dnia 15 maja każdego roku.

Art. 84. 1. Zapasy obowiązkowe gazu ziemnego stanowią majątek przedsiębiorstw gazownicznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym.

2. Koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa, o których mowa w ust. 1, w związku z realizacją obowiązku utrzymywania, uruchamiania oraz uzupełniania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, są zaliczane do kosztów uzasadnionych ich działalności.

Art. 85. 1. W przypadku wystąpienia zakłóceń w dostarczaniu gazu ziemnego do

systemu gazowego, przedsiębiorstwa gazownicze podejmują działania mające na celu przeciwdziałanie temu zagrożeniu, odpowiednie do poziomu stanu kryzysowego, określonego w art. 10 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE.

2. Przedsiębiorstwa gazownicze są obowiązane podjąć, w sytuacji stanu wczesnego ostrzeżenia oraz stanu alarmowego, działania zgodnie z procedurami postępowania i poinformować ministra właściwego do spraw gospodarki o zdarzeniach, które mogą mieć wpływ na stabilność dostarczania gazu ziemnego oraz o podjętych działaniach mających na celu przeciwdziałanie tym zdarzeniom.

3. Przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego, zawiadamia niezwłocznie operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu połączonego o:

- 1) wystąpieniu zakłóceń w dostarczaniu gazu ziemnego do systemu oraz podjęciu, zgodnie z procedurą postępowania, działań o charakterze rynkowym, umożliwiających zaspokojenie potrzeb odbiorców chronionych na gaz ziemny lub
- 2) braku możliwości zaspokojenia potrzeb swoich odbiorców chronionych.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego, składa wnioski do operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu połączonego o podjęcie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego odbiorcom i prawidłowe funkcjonowanie systemu gazowego, o których mowa w art. 75 ust. 4 pkt 2, w terminie umożliwiającym podjęcie tych działań.

5. Przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego zawiadamia niezwłocznie odbiorców, z którymi zawarto umowy sprzedaży gazu ziemnego, za pośrednictwem ogólnopolskich środków masowego przekazu oraz poprzez zamieszczenie informacji na swojej stronie internetowej, o:

- 1) wystąpieniu zakłóceń w dostarczaniu gazu ziemnego do systemu i ich wpływie na bezpieczeństwo jego dostarczania;
- 2) podjętych działaniach w celu likwidacji skutków tych zdarzeń;
- 3) prawdopodobieństwie wystąpienia potrzeby wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego lub całkowitego wstrzymania jego dostarczania do odbiorców innych, niż odbiorcy chronieni.

Art. 86. 1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 85 ust. 3 pkt 1, lub w przypadku wystąpienia gwałtownego, nieprzewidzianego uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń, instalacji lub sieci, powodującego przerwę w ich używaniu lub utratę ich właściwości zagrażającą bezpieczeństwu funkcjonowania systemu gazowego, operator systemu przesyłowego lub operator systemu połączonego podejmuje, we współpracy z innymi operatorami systemów gazowych, działania określone w planie działań w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1:

- 1) przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego, operator systemu magazynowania, operator systemu regazyfikacji, operator systemu skraplania oraz podmioty dysponujące mocą instalacji magazynowych i instalacji skroplonego gazu ziemnego są obowiązane pozostawać w gotowości do realizacji działań określonych w planie działań w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych;
- 2) przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym oraz użytkownicy systemu gazowego są obowiązani realizować polecenia operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu połączonego.

Art. 87. 1. Operator systemu przesyłowego lub operator systemów połączonych, w porozumieniu z przedsiębiorstwami gazowniczymi wykonującymi działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym, lub z własnej inicjatywy, niezwłocznie zawiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki o zdarzeniach, które mogą mieć wpływa na bezpieczeństwo dostarczania gazu ziemnego.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności opis:

- 1) zdarzeń oraz ich wpływu na bezpieczeństwo dostarczania gazu ziemnego;
- 2) działań podjętych w celu likwidacji skutków zdarzeń;
- 3) proponowanych środków, jakie mogą być zastosowane.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki może wystąpić z wnioskiem do Rady Ministrów o podjęcie działań polegających na wprowadzeniu ograniczeń w poborze gazu ziemnego, a gdy działania te okażą się niewystarczające dla zapewnienia stabilnego dostarczania gazu ziemnego odbiorcom chronionym może, na uzasadniony wniosek operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu połączonego, zezwolić na uruchomienie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki może:

- 1) zawiadomić Przewodniczącego Grupy Koordynacyjnej do spraw Gazu o wystąpieniu zdarzeń, o których mowa w ust. 1, lub
- 2) wystąpić do Komisji Europejskiej z:
 - a) żądaniem zwołania Grupy Koordynacyjnej do spraw Gazu,
 - b) wnioskiem, na podstawie art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE o ogłoszenie stanu nadzwyczajnego w Unii Europejskiej lub w regionie.

5. Zawiadomienie lub wystąpienie, o których mowa w ust. 4, zawiera w szczególności opis:

- 1) zdarzeń, o których mowa w ust. 1, oraz ich wpływu na bezpieczeństwo dostarczania gazu ziemnego;
- 2) działań podjętych w celu likwidacji skutków zdarzeń, o których mowa w ust. 1.

Art. 88. W przypadku gdy w ocenie operatora systemu przesyłowego lub operatora systemów połączonych, dokonanej na podstawie informacji uzyskanych od przedsiębiorstwa gazowniczego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego działania, o których mowa w art. 75 ust. 4 pkt 2, nie spowodują przywrócenia stanu bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego, operator ten zgłasza ministrowi właściwemu do spraw gospodarki potrzebę ogłoszenia stanu nadzwyczajnego w zakresie bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego, o którym mowa w art. 10 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE oraz wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego, zgodnie z planami wprowadzania ograniczeń, o których mowa w art. 78 ust. 1.

Art. 89. 1. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części stan nadzwyczajny w zakresie bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego oraz ograniczenia w poborze gazu ziemnego, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców oraz okres, na jaki będą wprowadzane ograniczenia.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki informuje niezwłocznie Komisję Europejską, państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz państwa członkowskie Europejskiego

Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o wprowadzeniu ograniczeń.

Art. 90. Operator systemu przesyłowego lub operator systemów połączonych nie ponosi odpowiedzialności za skutki wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego innych, niż awaria techniczna.

Art. 91. 1. W okresie obowiązywania ograniczeń, wprowadzonych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 89 ust. 1, operator systemu przesyłowego lub operator systemów połączonych:

- 1) realizuje obowiązki związane z wprowadzaniem ograniczeń, ustalając i podając do publicznej wiadomości stopnie zasilania, zgodnie z planami wprowadzania ograniczeń;
- 2) koordynuje działania przedsiębiorstw gazowniczych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego, innych operatorów systemów gazowych, operatorów systemów magazynowania, operatorów systemów skraplania w celu zapewnienia bezpieczeństwa systemu i realizacji ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 89 ust. 1.

2. W okresie obowiązywania ograniczeń, operatorzy systemów dystrybucyjnych lub operatorzy systemów połączonych przekazują operatorowi systemu przesyłowego, do godziny 10⁰⁰ każdej doby, dane dotyczące dobowych ilości poboru gazu ziemnego przez odbiorców objętych planami wprowadzenia ograniczeń, o których mowa w art. 78 ust. 1, za poprzednią dobę.

3. Przestrzeganie ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 89 ust. 1 podlega kontroli Prezesa URE.

Art. 92. 1. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu połączonego niezwłocznie występuje do ministra właściwego do spraw gospodarki z wnioskiem o wyrażenie zgody na uruchomienie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, jeżeli inne działania, w szczególności, o których mowa w art. 75 ust. 4 pkt 2 oraz art. 77 ust. 1, nie są wystarczające do pokrycia zapotrzebowania odbiorców chronionych na gaz ziemny.

2. Zgodę na uruchomienie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego minister właściwy do spraw gospodarki wyraża w drodze decyzji, na czas określony. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy nie wstrzymuje wykonania tej decyzji.

Art. 93. 1. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu połączonego uruchamia zapasy obowiązkowe gazu ziemnego po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 92 ust. 1.

2. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu połączonego informuje:

- 1) operatora systemu magazynowania o uruchomieniu zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, najpóźniej w dniu uruchomienia tych zapasów;
- 2) niezwłocznie przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym o uruchomieniu tych zapasów.

3. Operator systemu magazynowania przekazuje odpowiednio operatorowi systemu przesyłowego lub operatorowi systemów połączonych, w terminie 7 dni od dnia każdorazowego uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, informacje o właścicielach i ilościach gazu ziemnego pobranego z instalacji magazynowych.

4. W przypadku uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego z instalacji magazynowej, w której są magazynowane zapasy należące do więcej niż jednego przedsiębiorstwa gazowniczego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym, przyjmuje się, że zostały uruchomione zapasy obowiązkowe gazu ziemnego należące do każdego z tych przedsiębiorstw, proporcjonalnie do liczby odbiorców chronionych, którym są przedsiębiorstwa te obowiązane zapewnić dostarczanie gazu ziemnego.

5. Operator systemu przesyłowego lub operator systemu połączonego niezwłocznie informuje, ministra właściwego do spraw gospodarki i Prezesa URE, o terminie i ilości uruchomionych zapasów obowiązkowych gazu ziemnego. Informacje te są przekazywane codziennie do godziny 10⁰⁰ i dotyczą poprzedniej doby.

Rozdział 7

Organ do spraw regulacji gazem ziemnym

Art. 94. 1. Zadania z zakresu regulacji gazem ziemnym, promowania konkurencji na rynku gazu ziemnego oraz monitorowania bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego realizuje Prezes URE.

2. Zasady i tryb powoływania, odwoływania i funkcjonowania Prezesa URE określa rozdział 9 ustawy z dnia - Prawo energetyczne.

Art. 95. 1. Do zakresu działania Prezesa URE, w sprawach, o których mowa w art. 94 ust.1, należy:

- 1) zatwierdzanie taryf ustalanych przez przedsiębiorstwa gazownicze, w tym:
 - a) kontrola ich zgodności z zasadami określonymi w art. 106 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 110,
 - b) analizowanie i weryfikowanie kosztów przyjmowanych do kalkulacji cen i stawek opłat, przy zastosowaniu metod porównawczych oceny efektywności przedsiębiorstw gazowniczych wykonujących, w zbliżonych warunkach, działalność gospodarczą tego samego rodzaju,
 - c) niedopuszczenie do wystąpienia subsydiowania skrośnego między działalnościami w zakresie przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania, regazyfikacji oraz sprzedaży gazu ziemnego;
- 2) zatwierdzanie metodologii, z wyłączeniem cen gazu stosowanych przez sprzedawców awaryjnych oraz sprzedawców gazu ziemnego odbiorcom w gospodarstwach domowych;
- 3) kontrolowanie prawidłowości stosowania zatwierdzonych taryf i metodologii;
- 4) ustalanie:
 - a) współczynników korekcyjnych określających projektowaną poprawę efektywności funkcjonowania przedsiębiorstwa gazowniczego oraz zmianę warunków wykonywania przez to przedsiębiorstwo danego rodzaju działalności gospodarczej,
 - b) okresu obowiązywania taryf oraz współczynników korekcyjnych, o których mowa w lit. a,
 - c) wysokości uzasadnionego zwrotu z kapitału, o którym mowa w art. 106 ust. 3 pkt 2, dla przedsiębiorstw gazowniczych przedkładających taryfy do zatwierdzenia,
 - d) maksymalnego udziału przychodów z opłat stałych w łącznych przychodach z opłat za świadczenie usług przesyłania, dystrybucji, magazynowania, skraplania, regazyfikacji lub usług kompleksowych, w przypadkach gdy wymaga tego ochrona interesów odbiorców lub użytkowników systemu,
 - e) środków wyrównawczych dla operatorów systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego, dla których ustalone zostały taryfy tymczasowe, o których mowa w art. 111 ust. 5;
- 5) opracowywanie wytycznych i zaleceń zapewniających jednolitą formę planów, o których mowa w art. 58 ust. 1 i 2;
- 6) coroczne uzgadnianie projektu planu rozwoju sieci przesyłowych;
- 7) uzgadnianie projektów planów rozwoju pięcioletnich;
- 8) badanie spójności planu rozwoju sieci przesyłowych z dziesięcioletnim planem rozwoju

sieci o zasięgu wspólnotowym;

- 9) monitorowanie i ocena stopnia wdrożenia planu rozwoju sieci przesyłowych;
- 10) zatwierdzanie finansowania niezrealizowanej inwestycji, przewidzianej w planie rozwoju sieci przesyłowych;
- 11) wydawanie decyzji w sprawie wyznaczania operatorów systemu gazowego, oraz publikowanie tych decyzji w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki wraz z informacjami dotyczącymi danych adresowych operatorów systemu gazowego, obszaru ich działania i okresie okresu na jaki zostali wyznaczeni operatorami systemu;
- 12) udzielanie i cofanie zwolnienia z obowiązku świadczenia usług, o których mowa w art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 1 oraz art. 7 ust.1;
- 13) zatwierdzanie instrukcji;
- 14) publikowanie informacji służących zwiększeniu efektywności wykorzystania gazu ziemnego;
- 15) organizowanie i przeprowadzanie przetargów dotyczących wyłaniania sprzedawców dokonujących sprzedaży awaryjnej;
- 16) kontrolowanie realizacji obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 oraz monitorowanie podawanych do wiadomości publicznej przez operatora systemu przesyłowego oraz operatora systemu magazynowania, operatora systemu skraplania i systemu regazyfikacji informacji, o których mowa w art. 17 i 18 tego rozporządzenia, oraz wyrażanie zgody na ograniczenie zakresu publikacji tych informacji przez operatora systemu magazynowania, operatora systemu skraplania oraz operatora systemu regazyfikacji;
- 17) współdziałanie z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanym dalej „Prezesem UOKiK” w zakresie przeciwdziałania praktykom przedsiębiorstw gazowniczych ograniczającym konkurencję, w szczególności:
 - a) kontrolowanie umów sprzedaży i umów kompleksowych,
 - b) informowanie Prezesa UOKiK o występowaniu w tych umowach niedozwolonych klauzulach umownych mogących uniemożliwiać odbiorcom niebędącym odbiorcami gazu ziemnego w gospodarstwie domowym jednocześnie zawieranie umów sprzedaży lub umów kompleksowych z więcej niż jednym sprzedawcą lub ograniczać ich wybór w tym zakresie;
- 18) współpraca z Prezesem UOKiK w egzekwowaniu przepisów dotyczących ochrony

odbiorców;

19) monitorowanie i gromadzenie informacji o:

- a) poziomie i skuteczności otwarcia rynku oraz konkurencji sprzedaży hurtowej i detalicznej,
- b) częstotliwości zmian sprzedawców,
- c) częstotliwości odłączania odbiorców od sieci,
- d) wysokości opłat za usługi konserwacyjne,
- e) czasie realizacji przyłączeń do sieci lub instalacji oraz napraw zgłaszanych przez odbiorcę;

20) monitorowanie funkcjonowania systemu gazowego w zakresie:

- a) zarządzania ograniczeniami krajowych systemów gazowych, w tym połączeń wzajemnych, oraz wdrażania zasad zarządzania ograniczeniami, określonych w instrukcji,
- b) zasad zarządzania i alokacji zdolności połączeń wzajemnych, we współpracy z właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
- c) mechanizmów bilansowania systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego,
- d) warunków dostępu do systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego, przyłączania podmiotów do systemu gazowego, przeglądu funkcjonowania systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego pod kątem bezpieczeństwa i niezawodności sieci oraz konieczności dokonywania napraw tej sieci,
- e) wypełniania obowiązku publikowania przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych informacji dotyczących połączeń wzajemnych, korzystania z sieci i rozdziału zdolności przesyłowych stronom umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji gazu ziemnego, z uwzględnieniem konieczności traktowania tych informacji jako poufnych ze względów handlowych,
- f) warunków dostępu do systemu magazynowania oraz warunków świadczenia usług magazynowania,
- g) warunków dostępu do systemu skraplania gazu ziemnego oraz systemu regazyfikacji gazu ziemnego oraz warunków świadczenia usług skraplania gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego,
- h) bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego,
- i) wypełniania przez operatorów systemów przesyłowych, operatorów systemów

- dystribucyjnych, właścicieli systemów oraz przedsiębiorstwa gazownicze ich obowiązków zgodnie z niniejszą ustawą oraz przepisami wspólnotowymi,
- j) wypełniania przez operatorów systemów gazowych obowiązków, o których mowa w art. 54;
- 21) kontrolowanie standardów jakościowych obsługi odbiorców oraz użytkowników systemu;
- 22) kontrolowanie realizacji przez przedsiębiorstwa gazownicze obowiązków, o których mowa w art. 31;
- 23) rozpatrywanie skarg zgłaszanych przez odbiorców oraz użytkowników systemu;
- 24) określanie formy w jakiej przedsiębiorstwa gazownicze przekazują odbiorcom informację dotyczącą ilości zużywanego przez nich gazu ziemnego;
- 25) gromadzenie informacji o projektach inwestycyjnych będących w obszarze zainteresowania Unii Europejskiej i przekazywanie ich do Komisji Europejskiej oraz ministra właściwego do spraw gospodarki, w terminie do dnia 31 lipca każdego roku sprawozdawczego;
- 26) ustalanie i publikowanie warunków:
- a) dostępu do systemów przesyłowych, systemów dystrybucyjnych, systemów skroplonego oraz regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego,
 - b) świadczenia usług bilansowania systemu przesyłowego lub systemu dystrybucyjnego;
 - c) dostępu do połączeń wzajemnych, łącznie z procedurami w zakresie alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami;
- 27) rozstrzyganie sporów w zakresie określonym w art. 96 ust. 1;
- 28) obliczanie i ogłaszanie, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, średniej ceny gazu ziemnego w poprzednim roku kalendarzowym dla odbiorcy w gospodarstwie domowym, uwzględniającej opłaty za świadczenie usług przesyłania, dystrybucji, magazynowania skraplania gazu ziemnego oraz regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;
- 29) nakładanie kar pieniężnych na zasadach określonych w ustawie;
- 30) przeprowadzanie kontroli sprzedawców gazu ziemnego odbiorcom chronionym w zakresie realizacji obowiązków, o których mowa w art. 80;
- 31) kontrolowanie realizacji obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE;
- 32) przeprowadzania procedury wdrażania zdolności przepływu gazu ziemnego w obu kierunkach zgodnie z art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE;

- 33) przeprowadzenie kontroli przedsiębiorstw w zakresie wypełniania obowiązków wynikających z planu działań zapobiegawczych, o którym mowa w art. 74 oraz planu na wypadek sytuacji nadzwyczajnej;
- 34) kontrolowanie przestrzegania ograniczeń wprowadzonych zgodnie z art. 89;
- 35) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub ustawach odrębnych.

2. Prezes URE może żądać od przedsiębiorstw gazowniczych informacji niezbędnych do realizacji jego zadań.

3. Prezes URE ma prawo wglądu do ksiąg rachunkowych przedsiębiorstwa gazowniczego oraz może żądać przedstawienia informacji dotyczących wykonywanej przez to przedsiębiorstwo działalności gospodarczej, w tym o projektach inwestycyjnych, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

Art. 96. 1. Prezes URE rozstrzyga, na wniosek strony, w sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia oraz realizacji umowy o przyłączenie do sieci, umowy o świadczenie usług przesyłania gazu ziemnego, umowy o świadczenie usługi dystrybucji gazu ziemnego, umowy o świadczenie usługi magazynowania gazu ziemnego, umowy o świadczenie usługi skraplania gazu ziemnego, umowy o świadczenie usług regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, umowy o świadczenie usług transportu gazu ziemnego za pomocą sieci gazociągów kopalnianych, umowy sprzedaży oraz umowy kompleksowej, a także w przypadku nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania gazu ziemnego.

2. Zasady i tryb rozstrzygania spraw spornych, o których mowa w ust. 1, określają przepisy ustawy z dnia - Prawo energetyczne.

Art. 97. 1. Prezes URE jest obowiązany do przeprowadzania badania rynku gazu ziemnego, zwanego dalej „rynkiem gazu ziemnego”.

2. Jeżeli w wyniku badania rynku gazu ziemnego Prezes URE stwierdzi, że przedsiębiorstwo gazownicze zajmujące się sprzedażą gazu ziemnego lub pozostające w strukturze przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo posiada siłę rynkową, która może zagrażać prawidłowemu funkcjonowaniu mechanizmów rynkowych, może nałożyć na to przedsiębiorstwo co najmniej jeden z obowiązków, o których mowa w ust. 4. Obowiązek ten Prezes URE nakłada na czas określony, nie dłuższy niż 2 lata.

3. Oceniając siłę rynkową, Prezes URE bierze pod uwagę następujące kryteria:

- 1) udział w rynku przedsiębiorstwa gazowniczego lub łączny udział przedsiębiorstw wchodzących w skład przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo;
- 2) istnienie przewagi technologicznej przedsiębiorstwa gazowniczego;
- 3) brak równoważącej siły nabywczej;
- 4) uprzywilejowany dostęp przedsiębiorstwa gazowniczego do rynków kapitałowych bądź zasobów finansowych;
- 5) ekonomię skali;
- 6) ekonomię zakresu;
- 7) pionowe zintegrowanie przedsiębiorstwa gazowniczego;
- 8) poziom rozwoju i dostępność infrastruktury gazowej;
- 9) brak równoprawnej i skutecznej konkurencji;
- 10) istnienie barier wejścia na rynek gazu ziemnego.

4. Prezes URE w celu wspierania skutecznej konkurencji i ochrony odbiorców końcowych może, w drodze decyzji, nałożyć na przedsiębiorstwo gazownicze obowiązek:

- 1) sprzedaży:
 - a) określonej ilości gazu ziemnego,
 - b) określonych mocy przesyłowych,
 - c) określonych pojemności magazynowych- na warunkach określonych przez Prezesa URE;
- 2) niestosowaniu cen wyższych, niż określone przez Prezesa URE;
- 3) zastąpieniu ceny sprzedaży gazu ziemnego ustalonej przez przedsiębiorstwo gazownicze w taryfie niepodlegającej zatwierdzeniu, ceną określoną przez Prezesa URE.

5. Przed nałożeniem obowiązku, o którym mowa w ust. 4, Prezes URE może wezwać przedsiębiorstwo gazownicze do dobrowolnego zobowiązania się do jego realizacji, wskazując zakres i warunki spełnienia obowiązku. Prezes URE nadzoruje realizację dobrowolnego zobowiązania się przedsiębiorstwa gazowniczego.

6. Przed nałożeniem obowiązku, o którym mowa w ust. 4, Prezes URE przeprowadza publiczne konsultacje z użytkownikami systemu gazowego.

7. Przepis ust. 6 stosuje się do dobrowolnego zobowiązania się przedsiębiorstwa gazowniczego do realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 4.

Art. 98. W przypadku wyznaczenia operatora systemu przesyłowego, o którym mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2, Prezes URE:

- 1) monitoruje wypełnianie przez właściciela systemu przesyłowego obowiązków, o których mowa w art. 45 ust. 3,
- 2) monitoruje wypełnianie przez operatora kryteriów niezależności, o których mowa w art. 48;
- 3) monitoruje powiązania pomiędzy właścicielem systemu przesyłowego a operatorem systemu przesyłowego oraz przepływ informacji między nimi;
- 4) zatwierdza umowy zawierane pomiędzy właścicielem systemu przesyłowego a operatorem jego systemu przesyłowego;
- 5) rozstrzyga spory pomiędzy właścicielem systemu przesyłowego a operatorem jego systemu;
- 6) zapewnia, aby stawki opłat i opłaty ustalone przez operatorów uwzględniały wynagrodzenie dla właściciela systemu za korzystanie z jego systemu oraz potrzebę realizacji nowych inwestycji;
- 7) przeprowadza kontrolę, w obiektach właściciela systemu przesyłowego i operatora jego systemu.

Art. 99. 1. Prezes URE jest uprawniony do przeprowadzania kontroli przedsiębiorstw gazowniczych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym w zakresie wykonania obowiązków, o których mowa w art. 80 ust. 4.

2. Czynności kontrolne wykonują upoważnieni pracownicy Urzędu Regulacji Energetyki po doręczeniu przedsiębiorstwu, o którym mowa w ust. 1, albo osobie przez niego upoważnionej, upoważnienia do przeprowadzenia kontroli jego działalności.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) imię, nazwisko oraz stanowisko służbowe pracownika organu kontroli, uprawnionego do przeprowadzenia kontroli;
- 2) oznaczenie kontrolowanego;
- 3) określenie zakresu kontroli;
- 4) oznaczenie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 5) wskazanie podstawy prawnej kontroli;
- 6) oznaczenie organu kontroli;
- 7) oznaczenie daty i miejsca wystawienia upoważnienia;
- 8) podpis osoby wystawiającej upoważnienie, z podaniem zajmowanego stanowiska służbowego;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

4. Kontrola, o której mowa w ust. 1, polega na analizie dokumentów oraz wyjaśnień przedstawionych przez przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym lub sprzedawcy dokonującego sprzedaży awaryjnej.

5. Upoważnionym pracownikom, o których mowa w ust. 2, przysługuje prawo żądania:

- 1) ustnych lub pisemnych wyjaśnień, a także okazania dokumentów dotyczących sprzedaży gazu ziemnego i liczby odbiorców chronionych za rok, w którym jest przeprowadzana kontrola, i rok poprzedni, umożliwiających weryfikację poprawności wyliczenia poziomu zapasów obowiązkowych gazu ziemnego, do których tworzenia i utrzymywania jest obowiązane to przedsiębiorstwo;
- 2) okazania dokumentów potwierdzających jakość zapasów obowiązkowych gazu ziemnego;
- 3) przedstawienia dokumentów potwierdzających możliwość dostarczenia całkowitej ilości zapasów obowiązkowych gazu ziemnego do systemu gazowego w okresie, o którym mowa w art. 80 ust. 2 pkt 1, w szczególności kopię umowy o świadczenie usługi magazynowania paliw gazowych oraz kopię umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych.

6. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół dokonanych czynności, który powinien ponadto zawierać wnioski oraz pouczenie o sposobie złożenia zastrzeżeń co do jego treści, przy czym termin do złożenia zastrzeżeń nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia protokołu.

7. W przypadku odmowy podpisania protokołu, o którym mowa w ust. 6, przez przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym lub przez sprzedawcę dokonującego sprzedaży awaryjnej, kontrolujący dokonuje stosownej adnotacji w protokole. Odmowa podpisania protokołu nie stanowi przeszkody do jego podpisania przez kontrolującego i realizacji ustaleń kontroli.

8. Prezes URE może wezwać przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym lub sprzedawcę dokonującego sprzedaży awaryjnej do usunięcia uchybień określonych w protokole z kontroli, wyznaczając termin ich usunięcia.

Art. 100. 1. Prezes URE zapewnia wykonanie decyzji Agencji, o których mowa w art. 6-8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki

oraz wiążących decyzji Komisji Europejskiej.

2. Prezes URE współpracuje oraz wymienia informacje z organami regulacyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Agencją w sprawach dotyczących integracji rynków krajowych, przestrzegając zasady poufności informacji.

3. Współpraca, o której mowa w ust. 2, ma na celu w szczególności integrację rynku krajowego z rynkami państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym poprzez:

- 1) umożliwienie optymalnego zarządzania siecią, zapewnienia odpowiedniego poziomu zdolności połączeń wzajemnych i niedyskryminacyjnych zasad alokacji tych połączeń, w tym nowych połączeń wzajemnych;
- 2) zapewnienie spójności instrukcji opracowywanej przez operatora systemu przesyłowego oraz instrukcji opracowywanych przez innych operatorów, z instrukcjami opracowywanymi przez podmioty działające na rynku gazu ziemnego sąsiednich państw członkowskich Unii Europejskiej;
- 3) zapewnienie spójności zasad regulujących zarządzanie ograniczeniami systemu gazowego z zasadami opracowanymi w sąsiednich państwach członkowskich Unii Europejskiej.

4. W sprawach, o których mowa w ust. 2 i 3, Prezes URE jest uprawniony do zawierania umów o współpracy z organami regulacyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 101. 1. Prezes URE stosuje się do wytycznych Komisji Europejskiej w zakresie współpracy wzajemnej oraz współpracy z Agencją.

2. Prezes URE może zwrócić się z wnioskiem do Agencji o opinię w sprawie zgodności projektu decyzji z wytycznymi, o których mowa w ust. 1, lub z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005.

3. W przypadku, gdy Komisja Europejska poinformuje Prezesa URE, że decyzja, o której mowa w ust. 2, budzi poważne wątpliwości co do jej zgodności z wytycznymi, o których mowa w ust. 1, lub z rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 2, Prezes URE jest obowiązany do złożenia Komisji Europejskiej stosownych wyjaśnień.

4. W przypadku wydania przez Komisję Europejską decyzji żądającej uchylenia decyzji, o której mowa w ust. 3, z powodu jej niezgodności z wytycznymi lub z rozporządzeniem,

o którym mowa w ust. 2, Prezes URE uchyla decyzję.

5. Prezes URE informuje Komisję Europejską, o niezgodności decyzji organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w zakresie handlu transgranicznego z wytycznymi, o których mowa w ust. 1, lub z rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 2.

Art. 102. 1. Prezes URE składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, Agencji oraz Komisji Europejskiej corocznie, w terminie do końca pierwszego kwartału, sprawozdanie ze swojej działalności, w tym o podjętych działaniach oraz uzyskanych wynikach, stosownie do zakresu działania określonego w art. 95.

2. Prezes URE, na żądanie ministra właściwego do spraw gospodarki, przedstawia informacje z zakresu swojej działalności.

Rozdział 8

Polityka energetyczna państwa w sektorze gazu ziemnego

Art. 103. 1. Naczelnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach polityki energetycznej państwa w rozumieniu rozdziału 7 ustawy z dnia – Prawo energetyczne jest minister właściwy do spraw gospodarki.

2. Zadania ministra właściwego do spraw gospodarki w zakresie polityki energetycznej państwa w sektorze gazu ziemnego obejmują w szczególności:

- 1) określanie szczegółowych warunków planowania i funkcjonowania systemu zaopatrzenia w gaz ziemny, w trybie i zakresie ustalonym w ustawie;
- 2) wykonywanie zadań organu właściwego w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE;
- 3) nadzór nad bezpieczeństwem zaopatrzenia w gaz ziemny, w tym monitorowanie bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego;
- 4) współpracę z właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej w:
 - a) zakresie promowania solidarności regionalnej i dwustronnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego,
 - b) celu integracji rynków gazu ziemnego tych państw;
- 5) współpracę z właściwymi organami państw nie będących członkami Unii Europejskiej;
- 6) koordynowanie współpracy z międzynarodowymi organizacjami rządowymi.

Art. 104. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki opracowuje, w terminie do dnia 31 lipca każdego roku, sprawozdanie z wyników monitorowania bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności informacje dotyczące:

- 1) źródeł i kierunków zaopatrzenia gospodarki krajowej w gaz ziemny oraz możliwości dysponowania tymi źródłami;
- 2) stanu infrastruktury technicznej sektora gazowego;
- 3) działań podejmowanych w celu pokrycia szczytowego zapotrzebowania w gaz ziemny oraz w przypadku niedoboru gazu ziemnego;
- 4) bieżącego oraz przewidywanego zapotrzebowanie na gaz ziemny;
- 5) planowanych lub będących w budowie zdolności przesyłowych gazu ziemnego;
- 6) wniosków wynikających z monitorowania bezpieczeństwa dostarczania gazu ziemnego.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, do dnia 31 lipca danego roku.

4. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki przekazuje Komisji Europejskiej, co roku do dnia 31 sierpnia.

Art. 105. Minister właściwy do spraw gospodarki wykonuje uprawnienia Skarbu Państwa, określone w art. 2 pkt 5 lit. a, w art. 5a oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, z późn. zm.¹⁰⁾) w stosunku do operatora systemu przesyłowego.

Rozdział 9

Zasady kształtowania taryf dla gazu ziemnego

Art. 106. 1. Operatorzy oraz sprzedawcy gazu ziemnego odbiorcom w gospodarstwie domowym ustalają taryfy stosownie do wykonywanej działalności gospodarczej.

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 106, poz. 673, Nr 115, poz. 741 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2001 r. Nr 4, poz. 26, z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 240, poz. 2055, z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, Nr 123, poz. 1291 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1417, Nr 183, poz. 1538 i Nr 169, poz. 1417, z 2006 r. Nr 107, poz. 721, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 206, poz. 1590, z 2010 r. Nr 229, poz. 1496 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 171, Nr 122, poz. 695 i Nr 185, poz. 1092.

2. Sprzedawca gazu ziemnego odbiorcom nie będącym odbiorcami w gospodarstwie domowym ustala taryfy, które podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE lub ustala cenę gazu ziemnego na podstawie metodologii kalkulacji cen gazu ziemnego zatwierdzonej przez Prezesa URE.

3. Taryfy należy kalkulować, w sposób zapewniający:

- 1) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstw gazowniczych w zakresie sprzedaży gazu ziemnego, w tym kosztów utrzymywania zapasów obowiązkowych gazu ziemnego;
- 2) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej wykonywanej przez operatora systemu przesyłowego, operatora systemu dystrybucyjnego, operatora systemu skraplania oraz operatora systemu regazyfikacji, wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność;
- 3) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej wykonywanej przez operatora systemu magazynowania, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji magazynów gazu ziemnego, wraz z uzasadnionym zwrotem z kapitału zaangażowanego w tę działalność w wysokości nie mniejszej niż stopa zwrotu na poziomie 6 %;
- 4) ochronę interesów odbiorców lub użytkowników systemu przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat.

4. Taryfy mogą uwzględniać koszty współfinansowania przez przedsiębiorstwo gazownicze przedsięwzięć związanych z rozwojem odnawialnych źródeł energii oraz wysokosprawnej kogeneracji.

5. Przedsiębiorstwo gazownicze różnicuje ceny i stawki opłat określone w taryfach dla gazu ziemnego, dla różnych grup odbiorców lub użytkowników systemu wyłącznie ze względu na koszty uzasadnione spowodowane realizacją świadczenia, o ile przepisy nie stanowią inaczej.

6. Operator kalkuluje stawki opłat za świadczone usługi w taki sposób, aby udział opłat stałych w łącznych opłatach za świadczenie tych usług nie był większy niż ustalony przez Prezesa URE.

Art. 107. 1. Na podstawie cen i stawek opłat zawartych w taryfie lub zasad określonych w metodologii, lub cen i stawek opłat ustalanych na rynku konkurencyjnym, sprzedawca gazu ziemnego wylicza opłaty za gaz ziemny dostarczany odbiorcy.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem udzielonych odbiorcy upustów i bonifikat, stanowią koszty zakupu gazu ziemnego dostarczanego do budynku, w którym

znajdują się lokale mieszkalne i użytkowe, zamieszkanе lub użytkowane przez osoby niebędące odbiorcami.

3. Sprzedawca gazu ziemnego udziela upustów lub bonifikat za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców, w wysokości określonej w taryfie lub w umowie.

4. Koszty zakupu, o których mowa w ust. 2, są rozliczane w opłatach pobieranych od osób, o których mowa w ust. 2. Wysokość opłat powinna być ustalana w taki sposób, aby zapewniała wyłącznie pokrycie ponoszonych przez odbiorcę kosztów zakupu gazu ziemnego.

5. W przypadku gdy wyłącznym odbiorcą gazu ziemnego dostarczanego do budynku jest właściciel lub zarządca budynku wielolokalowego, jest on odpowiedzialny za rozliczanie na poszczególne lokale całkowitych kosztów zakupu gazu ziemnego.

Art. 108. Sprzedawca gazu ziemnego dokonujący sprzedaży awaryjnej ustala taryfę dla sprzedaży awaryjnej. Taryfę tę należy kalkulować w sposób zapewniający:

- 1) pokrycie kosztów uzasadnionych działalności gospodarczej przedsiębiorstwa gazowniczego w zakresie sprzedaży awaryjnej, w tym kosztów zakupu dodatkowych usług przesyłowych, dystrybucyjnych, magazynowych, skraplania gazu ziemnego lub regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego;
- 2) zwrot z kapitału zaangażowanego w tą działalność, na poziomie określonym przez Prezesa URE.

Art. 109. 1. Prezes URE zatwierdza metodologię przedłożoną przez przedsiębiorstwo gazownicze posiadające koncesję na sprzedaż gazu ziemnego.

2. Przedsiębiorstwo gazownicze posiadające koncesję na sprzedaż gazu ziemnego aktualizuje ceny na podstawie zatwierdzonej metodologii, nie częściej niż raz na kwartał w danym roku kalendarzowym.

Art. 110. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Prezesa URE określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady kształtowania i kalkulacji taryf oraz metodologii, a także szczegółowe zasady rozliczeń za sprzedaż gazu ziemnego, biorąc pod uwagę: politykę energetyczną państwa, zapewnienie pokrycia uzasadnionych kosztów przedsiębiorstw gazownicznych, w tym kosztów ich rozwoju, ochronę interesów odbiorców oraz użytkowników systemu przed nieuzasadnionym poziomem cen i opłat, poprawę efektywności dostarczania i wykorzystywania gazu ziemnego, równoprawne traktowanie

odbiorców oraz użytkowników systemu, eliminowanie subsydiowania skrośnego oraz przejrzystość cen i stawek opłat.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:

- 1) kryteria podziału odbiorców oraz użytkowników systemu na grupy taryfowe;
- 2) szczegółowy sposób ustalania opłat za przyłączenie do sieci, w tym sposób kalkulowania stawek opłat za przyłączenie do sieci;
- 3) rodzaje cen i stawek opłat dla wykonywanej działalności gospodarczej oraz sposób ich kalkulowania;
- 4) sposób opracowywania metodologii;
- 5) sposób uwzględniania w taryfach poprawy efektywności i zmiany warunków działalności wykonywanej przez przedsiębiorstwa gazownicze;
- 6) sposób prowadzenia rozliczeń z odbiorcami oraz użytkownikami systemu oraz rozliczeń między przedsiębiorstwami gazowniczymi;
- 7) sposób ustalania bonifikat za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców lub użytkowników systemu;
- 8) sposób ustalania opłat za przekroczenia mocy;
- 9) sposób ustalania opłat za nielegalny pobór gazu ziemnego;
- 10) zakres usług wykonywanych na dodatkowe zlecenie odbiorcy lub użytkownika systemu i sposób ustalania opłat za te usługi.

Art. 111. 1. Operator lub sprzedawca gazu ziemnego odbiorcom w gospodarstwach domowych przedkłada Prezesowi URE taryfę lub jej zmianę z własnej inicjatywy lub na żądanie Prezesa URE oraz proponują okres ich obowiązywania.

2. Prezes URE zatwierdza taryfę lub jej zmianę bądź odmawia jej zatwierdzenia w przypadku stwierdzenia niezgodności projektowanej taryfy lub jej zmiany z zasadami określonymi w art. 106 oraz z przepisami wydanymi na podstawie art. 110.

3. W przypadku upływu okresu, na jaki została ustalona taryfa, do dnia wejścia w życie nowej taryfy stosuje się taryfę dotychczasową, jeżeli:

- 1) decyzja Prezesa URE nie została wydana albo
 - 2) toczy się postępowanie odwoławcze od decyzji Prezesa URE
- z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Taryfy dotychczasowej, o której mowa w ust. 3, nie stosuje się, jeżeli decyzja Prezesa URE odmawiająca zatwierdzenia taryfy jest uzasadniona koniecznością obniżenia cen i stawek opłat poniżej cen i stawek opłat zawartych w dotychczasowej taryfie i wynika

z udokumentowanych oraz opisanych zmian zewnętrznych warunków wykonywania przez przedsiębiorstwo gazownicze działalności gospodarczej.

5. W przypadku nieuzasadnionej zwłoki operatora lub sprzedawcy gazu ziemnego w ustaleniu taryfy lub jej zmiany, Prezes URE, w drodze decyzji, ustala tymczasową taryfę lub dokonuje zmian w obowiązującej taryfie.

6. Prezes URE ogłasza w Biuletynie Urzędu Regulacji Energetyki zatwierdzoną taryfę lub jej zmianę - w terminie 14 dni od dnia jej zatwierdzenia.

7. Operator lub sprzedawca gazu ziemnego wprowadza taryfę lub jej zmianę do stosowania nie wcześniej, niż po upływie 14 dni i nie później niż do 45 dnia od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem taryfy lub zmiany taryfy ustalonej w trybie określonym w ust. 5, która jest wprowadzana do stosowania nie później, niż w ciągu 14 dni od dnia wydania decyzji przez Prezesa URE.

Art. 112. 1. Prezes URE może zwolnić operatora systemu dystrybucyjnego, na jego wniosek, z obowiązku przedkładania taryfy do zatwierdzania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) wniosek o zwolnienie dotyczy systemu dystrybucyjnego zlokalizowanego na terenie zakładu przemysłowego, obiektu handlowego, miejsca świadczenia usług wspólnych lub innego podobnego obiektu, zwanego dalej „zamkniętym systemem dystrybucyjnym”;
- 2) wnioskodawca wykazał, że zwolnienie jest uzasadnione co najmniej jedną z poniższych przesłanek:
 - a) ze względu na szczególne uwarunkowania techniczne lub względy bezpieczeństwa, procesy eksploatacji lub produkcji użytkowników zamkniętego systemu dystrybucyjnego są zintegrowane lub
 - b) zamknięty system dystrybucyjny służy głównie do dystrybucji gazu ziemnego na rzecz właściciela tego systemu, jego operatora, lub podmiotów powiązanych kapitałowo z jego właścicielem lub operatorem;
- 3) wnioskodawca wykazał, że zamknięty system dystrybucyjny nie jest wykorzystywany do dystrybucji gazu ziemnego do odbiorców w gospodarstwie domowym chyba, że dystrybucja w niewielkim zakresie odbywa się do osób pozostających w stosunku zatrudnienia z właścicielem zamkniętego systemu dystrybucyjnego i dotyczy miejsc dostarczania położonych na obszarze zamkniętego systemu dystrybucyjnego.

2. Udzielając zwolnienia, o którym mowa w ust. 1, Prezes URE określa obszar zamkniętego systemu dystrybucyjnego objętego zwolnieniem.

3. W przypadku gdy operator, o którym mowa w ust. 1, wykonuje działalność gospodarczą w zakresie dystrybucji gazu ziemnego poza obszarem zamkniętego systemu dystrybucyjnego, zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, jest udzielane w zakresie dotyczącym wyłącznie obszaru zamkniętego systemu dystrybucyjnego.

Art. 113. 1. Prezes URE może zwolnić przedsiębiorstwo gazownicze wykonujące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego z obowiązku przedkładania taryfy lub metodologii kalkulacji cen gazu ziemnego do zatwierdzenia, jeżeli stwierdzi, że działa ono w warunkach konkurencji, albo cofnąć udzielone zwolnienie w przypadku ustania warunków uzasadniających zwolnienie.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć określonej części wykonywanej działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwo gazownicze, w zakresie, w jakim działalność ta jest prowadzona na rynku konkurencyjnym.

3. Przy podejmowaniu decyzji, o których mowa w ust. 1, Prezes URE bierze pod uwagę takie cechy rynku gazu ziemnego, jak: liczba uczestników i wielkości ich udziałów w rynku, przejrzystość struktury i zasad funkcjonowania rynku, istnienie barier dostępu do rynku, równoprawne traktowanie uczestników rynku, dostęp do informacji rynkowej, skuteczność kontroli i zabezpieczeń przed wykorzystywaniem pozycji ograniczającej konkurencję, dostępność do wysoko wydajnych technologii.

Rozdział 10

Kary pieniężne

Art. 114. 1. Karze pieniężnej podlega ten, kto:

- 1) nie przedkłada Prezesowi URE do zatwierdzenia instrukcji lub mimo wezwania przedkłada instrukcję niespełniającą wymagań określonych w ustawie;
- 2) pomimo wezwania nie przedkłada Prezesowi URE do zatwierdzenia w wyznaczonym terminie nowej instrukcji, zmiany instrukcji dotychczasowej lub też przedkłada instrukcję niespełniającą wymagań określonych w ustawie;
- 3) nie przedstawia informacji, o których mowa w art. 52 ust. 5, lub nie przedstawia sprawozdań, o których mowa w art. 52 ust. 6 lub w art. 53 ust. 5;
- 4) nie przestrzega obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE)

nr 1775/2005 oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiającego Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (WE);

- 5) z nieuzasadnionych powodów odmawia zawarcia umowy, o której mowa w art. 11 ust. 2;
- 6) stosuje ceny, taryfy i metodologię kalkulacji cen gazu ziemnego, nie przestrzegając obowiązku ich przedstawienia Prezesowi URE do zatwierdzenia, o którym mowa w art. 111 ust. 1;
- 7) nie przedkłada do zatwierdzenia taryfy wbrew żądaniu Prezesa URE, o którym mowa w art. 111 ust. 1;
- 8) stosuje ceny lub stawki opłat wyższe od zatwierdzonych lub stosuje taryfę niezgodnie z określonymi w niej warunkami;
- 9) stosuje metodologię niezgodnie z określonymi w niej warunkami;
- 10) odmawia udzielenia informacji, o których mowa w art. 93 ust. 3;
- 11) świadomie lub w wyniku niedbalstwa wprowadza w błąd Prezesa URE w zakresie przedstawianych na jego żądanie informacji, o których mowa w art. 95 ust. 3;
- 12) prowadzi ewidencję księgową niezgodnie z zasadami określonymi w art. 43;
- 13) nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji;
- 14) z nieuzasadnionych powodów wstrzymuje lub ogranicza dostarczanie gazu ziemnego;
- 15) z nieuzasadnionych powodów zwleka z powiadomieniem Prezesa URE lub zainteresowanego podmiotu o odmowie zawarcia umów, o których mowa w art. 10 lub w art. 11 ust. 1;
- 16) z nieuzasadnionych powodów zwleka z powiadomieniem Prezesa URE o transakcjach, o których mowa w art. 50 ust. 6;
- 17) nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 24;
- 18) nie przestrzega warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 48 ust. 1, art. 51 ust. 1 i 4 i w art. 53 ust. 1 i 2;
- 19) nie zapewnia wyznaczonemu dla swego systemu gazowego operatorowi systemu gazowego spełnienia warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 48 ust. 1, w art. 51 ust. 1 i 4, i art. 53 ust. 1 i 2;
- 20) nie przedkłada do zatwierdzenia programu określającego przedsięwzięcia, jakie należy podjąć w celu zapewnienia niedyskryminacyjnego traktowania użytkowników systemu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 oraz w art. 53 ust. 3, lub nie przedkłada nowego programu, o którym mowa w art. 52 ust. 4;
- 21) będąc operatorem systemu gazowego wyznaczonym na podstawie art. 46, nie realizuje

obowiązków operatora wynikających z ustawy;

- 22) z nieuzasadnionych powodów nie występuje do Prezesa URE z wnioskiem, o którym mowa w art. 46 ust. 1, oraz nie dopełnia warunków określonych w decyzji wydanej na podstawie art. 47 ust. 1;
- 23) nie przestrzega obowiązku, o którym mowa w art. 45 ust. 3;
- 24) nie przestrzega obowiązków, o którym mowa w art. 45 ust. 4;
- 25) nie przedkłada planów, o których mowa w art. 58 ust. 1 i 2;
- 26) zatrudnia osoby bez wymaganych ustawą kwalifikacji;
- 27) nie utrzymuje w należyтым stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń;
- 28) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 30 lub wykonuje je w sposób nienależyty;
- 29) nie przedstawia informacji, o których mowa w art. 73 ust. 2, art. 74 ust. 2, art. 76 ust. 2;
- 30) nie opracuje lub nie przedstawi operatorowi systemu przesyłowego lub operatorowi systemu połączonego procedury postępowania, o której mowa w art. 75 ust. 4 lub 5;
- 31) będąc osobą kierującą działalnością operatora systemu przesyłowego lub operatora systemu połączonego nie przekaze Prezesowi URE procedury postępowania, o której mowa w art. 75 ust. 1 lub nie przedstawi w wyznaczonym terminie pisemnej opinii, o której mowa w art. 75 ust. 7;
- 32) nie dopełnia obowiązku tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych, o których mowa w art. 80, w przewidzianym terminie i wymaganej ilości;
- 33) obniża ilości zapasów obowiązkowych poniżej poziomu określonego w ustawie;
- 34) utrzymuje, w ramach zapasów obowiązkowych, gaz ziemny niespełniający wymagań jakościowych obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 35) nie stosuje się do ograniczeń w poborze gazu ziemnego, o których mowa w art. 89;
- 36) będąc osobą kierującą działalnością przedsiębiorstwa gazowniczego prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym, nie usunie, w wyznaczonym terminie, uchybień, do czego został zobowiązany na podstawie art. 99 ust. 8;
- 37) będąc osobą kierującą działalnością przedsiębiorstwa gazowniczego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży gazu ziemnego odbiorcom chronionym, nie złoży wyjaśnień lub nie przedstawi w wyznaczonym terminie dokumentów, o których mowa w art. 99 ust. 5, albo złoży nieprawdziwe wyjaśnienia lub przedstawi nieprawdziwe dokumenty.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1:

1) pkt 1-28 oraz pkt 30-37, wymierza Prezes URE;

2) pkt 29 – wymierza minister właściwy do spraw gospodarki.

3. Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadkach, o którym mowa w ust. 1 pkt 20 i 21, nie może być niższa niż 1 % i wyższa niż 10 % przychodu, o którym mowa w ust. 4.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 32 i 32, kara pieniężna wynosi 250% wartości niedoboru gazu ziemnego.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 34, kara pieniężna stanowi iloczyn 250% wartości jednostkowych gazu ziemnego spełniających wymagania jakościowe i ilości gazu ziemnego niespełniających wymagań jakościowych.

6. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 31, 35, 37 i 38, nie może być niższa niż dwukrotne i wyższa niż dziesięciokrotne przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, obowiązujących w kwartale, w którym nastąpiło niedopełnienie obowiązku.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 36, stosuje się kary w zależności od ilości pobranego gazu ziemnego w okresie przekroczenia mocy wynikającej z wprowadzonych ograniczeń. Przekroczenie mocy oblicza się w następujący sposób:

- 1) w przypadku przekroczenia mocy godzinowej - jako iloczyn mocy maksymalnej, zarejestrowanej przez układ pomiarowy, ponad moc wynikającą z wprowadzonych ograniczeń, ilości godzin w miesiącu, w którym obowiązywały ograniczenia, i czterokrotności stawki opłaty stałej za usługę przesyłania dla danej grupy taryfowej, do której odbiorca zostałby zakwalifikowany na podstawie mocy ustalonej dla tego odbiorcy w pierwszym stopniu zasilania;
- 2) w przypadku przekroczenia mocy godzinowej i mocy dobowej - jako iloczyn mocy maksymalnej zarejestrowanej przez układ pomiarowy, ponad moc wynikającą z wprowadzonych ograniczeń, ilości godzin w miesiącu, w którym obowiązywały ograniczenia, i ośmiokrotności stawki opłaty stałej za usługę przesyłania dla danej grupy taryfowej, do której odbiorca zostałby zakwalifikowany na podstawie mocy ustalonej dla tego odbiorcy w pierwszym stopniu zasilania.

8. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 10 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 10 % przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, w poprzednim roku podatkowym.

9. Kara pieniężna jest płatna na konto właściwego urzędu skarbowego.

10. Niezależnie od kary pieniężnej określonej w ust. 1-4, Prezes URE może nałożyć

karę pieniężną na kierownika przedsiębiorstwa gazowniczego, z tym że kara ta może być wymierzona w kwocie nie większej niż 300 % jego miesięcznego wynagrodzenia.

11. Ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

12. Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

13. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 1, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

14. Prezes URE niezwłocznie powiadamia Komisję Europejską o zmianach przepisów w zakresie kar pieniężnych i o działaniach podejmowanych w przypadku naruszeń przepisów rozporządzenia.

Art. 115. 1. W razie nielegalnego pobierania gazu ziemnego, operator systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego:

- 1) w przypadku, gdy pobór gazu ziemnego nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających gaz ziemny opłatę w wysokości określonej w taryfie lub obliczonej na podstawie metodologii kalkulowania ceny gazu ziemnego, chyba że nielegalne pobieranie gazu ziemnego wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo
- 2) dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.

2. Należności z tytułu opłaty, o której mowa w ust. 1 pkt 1, stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu podlegają ściągnięciu w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Rozdział 11

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 116. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 21 w ust. 1 po pkt 97 dodaje się pkt 97b w brzmieniu:

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 57, poz. 352, Nr 75, poz. 473, Nr 105, poz. 655, Nr 149, poz. 996, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1442, Nr 226, poz. 1475 i 1478 i Nr 257, poz. 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 75, poz. 398, Nr 84, poz. 455, Nr 102, poz. 585, Nr 106, poz. 622, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1006, Nr 178, poz. 1059, Nr 197, poz. 1170, Nr 205, poz. 1203 i Nr 234, poz. 1391.

„97b) kwoty pomniejszenia należności za gaz ziemny, dokonane na podstawie art. 31 ustawy z dnia..... - Prawo gazowe (Dz.U. Nr....., poz.....);”.

Art. 117. W ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. Nr 52, poz. 343, z późn. zm.¹²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:
„o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych oraz zasadach postępowania w sytuacjach zakłóceń na rynku naftowym”;
- 2) w art. 2 uchyla się pkt 7, pkt 23 - 29;
- 3) uchyla się art. 24-28, art. 30 oraz art. 49-62;
- 4) w art. 63:
 - a) w ust. 1:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) nie dopełnia obowiązku tworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych, o którym mowa w art. 5, w przewidzianym terminie i wymaganej ilości;”,
 - uchyla się pkt 6, 11, 16 i 19,
 - a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4-5, kara pieniężna wynosi od dwukrotnego do dziesięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, obowiązującego w kwartale, w którym nastąpiło niedopełnienie obowiązku.”,
 - b) uchyla się ust. 7, ust.11 i ust. 14,
 - c) ust. 16 otrzymuje brzmienie:
„16. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3 oraz pkt 7, 8 i 20, wylicza się na podstawie:
 - 1) cen sprzedaży paliw, w zakresie których nastąpiło naruszenie przepisów ustawy, stosowanych przez producenta lub handlowca w dniu stwierdzenia niedopełnienia obowiązków, a w przypadku
 - 2) niemożności zastosowania tych cen, na podstawie przeciętnych cen

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 157, poz. 976, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, z 2010 r. Nr 81, poz. 532, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496 oraz z 2011 r. Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1208 i Nr 234, poz. 1392.

- stosowanych, w danym miesiącu, przez producenta lub handlowca posiadającego największy udział w krajowym rynku paliw;
- 2) średniej ceny ropy naftowej gatunku Brent, obowiązującej na londyńskiej Międzynarodowej Giełdzie Paliwowej (IPE) w dniu stwierdzenia niedopełnienia obowiązków;
 - 3) cen gazu ziemnego ustalonych w taryfie przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 24 ust. 1.”;
 - 4) uchyla się wyrazy „gaz ziemny” użyte w różnych przypadkach w art. 1 w ust. 1 w pkt 1 i w pkt 3, w art. 2 w pkt 1 i w pkt 9 – 15, w art. 63 w ust. 1 w pkt 3 oraz w ust. 2 i w ust. 3.”.

Art. 118. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 w ust. 4 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) kwoty pomniejszenia należności za gaz ziemny, dokonane na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia ... - Prawo gazowe (Dz. U. Nr..., poz.....).”;
- 2) w art. 17 w ust. 1 po pkt 17 dodaje się pkt 17b w brzmieniu:
„17b) weryfikacja wykazów, o których mowa w art. 32 ust. 5 ustawy z dnia..... - Prawo gazowe w zakresie ich zgodności ze stanem faktycznym oraz niezwłoczne informowanie przedsiębiorstw gazowniczych, o których mowa w art. 32 ust. 1 tej ustawy, o utracie prawa do zasiłku stałego lub okresowego przez odbiorcę wrażliwego albo zasiłku okresowego przyznanego jego rodzinie.”.

Art. 119. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w art. 46 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji i obrotu paliwami i energią, w tym sprzedaży gazu ziemnego;”.

Art. 120. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.¹³⁾) w art. 130 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835 i Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 185, poz. 1092, Nr 201, poz. 1183, Nr 234, poz. 1386 i Nr 240, poz. 1429.

„8. Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb udzielania i rozliczania dotacji dla przedsiębiorstw gazowniczych, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia..... - Prawo gazowe (Dz.U.Nr..., poz...) w tym formę składania wniosków, warunki przekazywania i rozliczenia dotacji oraz termin zwrotu dotacji, mając na uwadze konieczność zapewnienia jawności i przejrzystości gospodarowania środkami budżetu państwa.”.

Art. 121. W terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, Prezes URE obliczy i ogłosi, po raz pierwszy, średnią cenę gazu ziemnego dla odbiorcy w gospodarstwie domowym, o której mowa w art. 69 pkt 30.

Art. 122. Przedsiębiorstwo gazownicze może zostać wyznaczone operatorem systemu przesyłowego, o którym mowa w art. 45 ust. 1 pkt 2, jeżeli system przesyłowy, na którym ma pełnić funkcję operatora należał w dniu 3 września 2009 r. do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo.

Art. 123. 1. W terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Prezes URE udzieli z urzędu koncesji przedsiębiorstwom gazowniczym posiadającym koncesję wydaną na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.¹⁴⁾), o ile spełnią one warunki określone ustawą.

2. Przedsiębiorstwa, o których mowa w ust. 1, do czasu udzielenia nowej koncesji prowadzą działalność na dotychczasowych zasadach.

Art. 124. 1. W terminie 24 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy Prezes URE wyda z urzędu decyzję w sprawie wyznaczenia operatorów systemu gazowego, operatorom systemu gazowego wyznaczonym na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, o ile spełnią one warunki określone ustawą.

2. Operatorzy, o których mowa w ust. 1, do czasu wydania nowej decyzji prowadzą działalność na dotychczasowych zasadach.

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 158, poz. 1123 i Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 52, poz. 343, Nr 115, poz. 790 i Nr 130, poz. 905, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 69, poz. 586, Nr 165, poz. 1316 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 21, poz. 104 i Nr 81, poz. 530 oraz z 2011 r. Nr 94, poz. 551 i Nr 135, poz. 789.

Art. 125. Minister właściwy do spraw gospodarki opracuje, w uzgodnieniu z Prezesem URE, po raz pierwszy plan, o którym mowa w art. 66, oraz plan, o którym mowa w art. 68 ust. 1, w terminie do dnia 3 grudnia 2012 r.

Art. 126. Przepisy wykonawcze wydane i utrzymane w mocy na podstawie art. 9 ust. 1 i 2 oraz art. 46 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne oraz ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym, pozostają w mocy do czasu zastąpienia ich przepisami wydanymi na podstawie art. 18, art. 72 i art. 110 niniejszej ustawy, o ile nie są sprzeczne z jej przepisami, nie dłużej jednak niż przez okres roku od dnia jej wejścia w życie.

Art. 127. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2012 r.